

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne ozira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente št. 12. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglaš in oznanila se računa po 7 nov. vrstica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računa po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo v ulici Torrente 12. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

Interpelacija

poslanca Ivana Nabergoja in tovarišev do ekselence, gospoda ministra za uk in bogočastje.

Uvaževaje, da je dne 20. maja 1888. 1429 slovenskih, v tržaškem mestu biva-jočih očetov po načelniku političnega društva „Edinost“ v Trstu pri tamošnjem mestnem zboru prosilo za ustanovitev ljudskih šol s slovenskim učnim jezikom; uvaževaje, da je mestni zbor, kakor kaže dopis z dne 15. decembra 1884. št. 33050/VI. preko te prošnje prešel na dnevni red;

uvaževaje, da je c. kr. namestništvo v Trstu kot deželno šolsko oblastvo prizivalo načelnika rečenega političnega društva z dne 6. januarja 1885. proti mestnega zbora dotičnemu sklepu z odlokom z dne 5. julija 1887. št. 7770/VII. odbilo;

uvaževaje, da je isti društveni načelnik proti temu odloku c. kr. namestništva dne 6. avgusta 1887. pri visokem c. kr. ministertvu za uk in bogočastje uležil priziv, a doslej rešitve še ne dobil;

uvaževaje nadalje § 19. državnih osnovnih zakonov, po katerem je tudi narodu slovenskemu raba jezika njegovega v šoli zaimena in glede na to, da je ta narod v Trstu zastopan, kar se najjasneje kaže v prošnji začetkoma omenjeni, imajoči 1429 podpisov slovenskih otcov;

uvaževaje § 62. državnega zakona o ljudskih šolah, po katerem ima mestni zbor tržaški dolžnost, skrbeti za ustanovitev potrebnih ljudskih šol in z ozirom istega zakona na § 11., ki določa število učnih sil, katere treba pri gotovem številu otrok namestiti;

uvaževaje § 6. državnega zakona o ljudskih šolah, po katerem c. kr. namestništvo v Trstu kot deželno šolsko oblastvo za Trst v mejah, po zakonih določenih, odločuje o poučnem jeziku in o poučevanju v drugem deželnem jeziku;

uvaževaje, da je c. kr. šolsko oblastvo za Istro, kateremu je na čelu ista osoba, kakor deželnemu šolskemu oblastvu tržaškemu, celó v krajih, kjer je prebivalstvo večinoma, ali pa tudi izključno hrvatsko, napravilo italijanske šole ali pa paralelke; uvaževaje naposled, da bi c. kr. šolska oblastva nasproti vsem narodom v državi imela nepristranski ravnanje, stavijo podpisani na ekselence, gospoda ministra za uk in bogočastje vprašanje:

1. Zakaj ministerstvo za uk in bogočastje do sedaj ni rešilo priziva načelnika

političnega društva „Edinost“ v Trstu z dne 6. avgusta 1887. proti odloku c. kr. namestništva v Trstu z dne 5. julija 1887. št. 7770/VII., tikajočega se ustanovitve slovenskih šol v Trstu?

2. hoče li isto c. kr. namestništvo v Trstu, kot deželnemu šolskemu oblastvu oziroma mestnemu zboru tržaškemu dati nalog, da se ustanove slovenske ljudske šole v Trstu in tako ustrezne pravici in zakonom, kakor tudi željam in prošnji slovenskih roditeljev v Trstu?

Na Dunaji dne 29. aprila 1888.

Nabergoj, Dr. Vitezić, Klun, Hren, Borčić, Masovčić, Vojnović, Bulić, dr. Rapp, Supuk, Weisssteiner, dr. Kathrein, dr. Ferjančič, Giovanelli, Šuklje, Sternbach, Neuner, Lupul, dr. Zotta, dr. Bulat, dr. Tonkli.

Občni zbor

možke podružnice sv. Cirila in Metoda dne 29. aprila t. l.

Kmalu po 6. uri se je zbralo preko 50 družtenikov v prostorih „Slovanske Čitalnice“. Zboru je predsedoval g. Ivan Valenčič, zapisaval gosp. Furlani; vlado je zastopal g. komisar Mahkovec. Gosp. načelnik Valenčič predstavi najprej g. vladnega zastopnika, katerega zbor pozdravi z dvignjenjem raz sedeže; potem pa govori po priliki:

Častita gospoda!

Kdo bi si bil mislil, da mi bode britka dolžnost kot namesnik pozdraviti to skupščino in ž njo tožiti za pokojnim prvomestnikom. Ni prave besede, s katero bi se prav povedalo, kaj je izgubila naša podružnica, kaj so izgubila vsa narodna društva v Trstu, kaj je izgubil ves naš itak ubogi narod z Viktorjem Dolencem! Ali ne obupajmo! Njegov duh, njegova dela budé in krepe naj nas za prihodnja narodna dela. Slava spominu Dolence! (Zbor zakliče: Slava!)

Kakor mi po Dolencu, tako vzdihuje i zapuščeni Gorotan po svojem očetu Einspielerji, prvem častnem udu družbe sv. Cirila in Metoda, kateremu ohrani vsak Slovenec hvaležen spomin. Naše domoljubno delo v Trstu je jako težavno, to veste, posebe še, ker toliko vzmožnih rojakov neče čuti ni slušati proseč glas zatiranega in pomoči potrebnega nižjega naroda. Pri vsem tem je podružnica dobro napredovala po razmerah. Odbor se je trudil iz-

vrševati svojo dolžnost. Iz tajnikovega in blagajnikovega poročila bode razvideli delo in uspeh podružnice naše od zadnjega zbora.

Zatem pride na vrsto druga točka: Zapisnikarjevo poročilo. Gosp. načelnik poziva g. zapisnikarja Furlanija, naj bere svoje izvestje ki slove:

Slavni zbor!

Čast mi je slavnej gospodi poročati o družtenem življenji v preteklem letu.

Na lanskem občnem zboru, ki je bil 3. aprila, izvoljeno je bilo sledeče načelnštvo: g. Viktor Dolenc prvomestnik g. Ivan Valenčič njega namesnik; g. Anton Železnik blagajnik, g. Fr. Žitko namesnik; g. Ljud. Furlani zapisnikar in namesnik gosp. Lovro Žvab. Takoj v prvi seji imenovalo je to načelnštvo več poverjenikov, ki bi mu bili v podporo v izvrševanju odborniških dolžnostij, vzlasti pa s tem namenom, da bi nabirali letne in dobrovoljne doneske na korist našej družbi, kakor tudi za to, da bi širili mej narodom ideje, katere družba goji ter jej pridobivali novih članov in podpornikov. Za svoje poverjenike je imenovalo načelnštvo po večini uplivne člane in odbornike del. društva, kakor tudi dva gospoda v okolici. V tistej seji imenuje načelnštvo g. Žvaba za nadzornika otroškemu zabavišču pri sv. Jakobu ter ga naprosi, da sam prevzame v skrb, da se v družbenem zavodu ne bodo godili nikaki neredi ter ob ednem pooblasti, da v slučaju kakega nerada lahko sam potrebno ukrene, da se take zle okolnosti odprave. Gospod Žvab je to težko in požrtvovanje zahtevajočo nalogo prevzel ter jo vestno izpolnjeval našej družbi, posebno pa družtenemu otroškemu zabavišču v korist.

Načelnštvi ženske in možke podružnice skleneti delati na to, da bi vsa društva v Trstu napravila se skupnimi močmi veliko veselico na korist družbi ss. Cirila in Metoda. Nameravala se je s prva ta veselica na dan velike skupščine družbe ss. Cirila in Metoda, ali bolje, slavno vodstvo v Ljubljani pregovoriti, naj skliče veliko skupščino tistega dne. Tega načrta pa ni bilo mogoče izvesti. Ta veselica je bila dne 3. julija 1887. leta v prostorih „Slovanske Čitalnice“ „pri zelenem hribu“. O tej veselici sodelovala so vsa slovenska društva v Trstu in čistega dohodka je bilo okolo 180 gl., ukljub nestalnemu vremenu, ki je izvestno mnogo škodovalo gmotnemu uspehu. O tej priliki veže nas prijetna dolžnost še enkrat izreči najtoplejše zahvalo v prvi vrsti „Slovanske Čitalnici“, ki je dala svoje prostore za veselico in za vse

gledališke, pevske in telovadne vaje ter s tem največ pripomogla h gmotnemu uspehu veselice. V obče smo „Slovanske Čitalnici“ dolžni posebno zahvalo, ker nas o vsakej priliki podpira, kedar je prosimo. Hvalo jej moramo vedeti tudi zato, da je načelnštvu dovolila svoje prostore za seje in danes za občni zbor možke podružnice. Zahvaliti se nam je tudi vsem drugim slovenskim društvom, ki so sodelovala ob imenovanjej veselici; hvala gospodom pevovojem Bartlju in Kosovelu, gospodičnam pevkam in gospodom pevcem, gospodičnam igralkam in gospodom igralcem, hvala pa tudi regisseurju g. Žvabu, ki si je toliko prizadeval in se trudil z igrama in drugimi pripravi za veselico.

Ne samo, kako bi se pridobilo denarja, načelnštvo je sklepalo tud. o tem, kako bi z otroškimi vrtem zepočeto delo nadaljevalo. Prvi korak, ki ga moramo storiti dalje, je ta, da si tako ali tako ustanovimo osnovno slovensko šolo v Trstu. Dokler te nemamo, ne bode zabavišče imelo ni pomena ni uspeha, kajti to, kar se otroci tukaj slovenskega nauče, zabije zopet v italijanskih šolah, v katere so sedaj prisiljeni prestopiti iz slovenskega našega zabavišča. To, kakor tudi neovržno prepričanje, da brez slovenskih šol ostanejo vsa naša prizadevanja in vsi naši napori neplodni, napotilo je načelnštvo, da je naprosilo vodstvo v Ljubljani, da nam dovoli na družtvene troške uže letos odpreti I. razred osnovne šole. Vodstvo se je posvetovalo o tej našej prošnji, a rezultat je bil ta, da našej želji ne more ustreči, ker nima denarja! O tem predmetu govorila sta lista „Slov. Narod“ in „Edinost“, kazala sta na veliko važnost Trsta za razvoj našega naroda ter tudi dokazala, da je uže skrajni čas, da se tukaj odpre vsaj edna slovenska osnovna šola in to, da se po nepotrebnem ne trati časa sprošnjami, s prva ob troških družbe ss. Cirila in Metoda, ter se še le potem, ko bode šola uže osnovana, nastopi pravna pot ter prisili magistrat, da prevzame šolo v svojo oskrbo. No, tudi to ni pomagalo.

Na velikej skupščini družbe ss. Cirila in Metoda, ki je bila letos na posebno prizadevanje g. Viktorja Dolence v Trstu, zastopali so našo podružnico gg. Ivan Valenčič, Lovro Žvab, M. Živic in državni poslanec g. Ivan Nabergoj. Na tej skupščini je g. Žvab izrazil željo, da se prej ko prej ustanovi I. razred osnovne šole. G. Nabergoj podpira ta predlog, svetuje pa, naj vodstvo stori pri ministerstvu po-

PODLISTEK.

Sobotno pismo.

Izpod Nanosa.

Prav čudno me je dirnolo, ko sem čital pred nekimi dnevi na tem mestu delo nežne roke. Povsod konkurenca, povsod nas je mnogo, da — tudi „pod črto“. Mislim sem si kakor množica družih: in spet te ženske! Toda za tako delo, za rodoljubno, narodno delo: čast jim, če tudi so ženske! Pač ste, gospod urednik, v tem na prijaznej Vaši primorske strani dosta srečnejši nego mi na celini. Naše narodno ženstvo je še malo ali nič razvito . . . o, pardon, preveč sem povedal. Naše ženske, ali če hočete, da doni bolj salonski: naše dame, tedaj naše dame znajo nemški in italijanski, slišijo tudi francozki — ali pa ne znajo nič. No, nekaj pa vendar znajo, porečete. Da, gospod urednik, „kranjsko špraho“. S tem nečemo sicer nikogar žaliti in tudi ne učiti, ker veste, da če hoče človek koga siloma poučevati, pravi se toliko, kakor: poslušaj, tega ne znaš! Marsikateremu ušesu, ki misli, da vse zna, je to zoperno in nevsčno. — Ona dama, ki zna sedaj samo nemščino, itali-

jansčino in francoščino, težko bode kedaj pisala vzorno slovenščino. Iznimka bi bila le, ko bi to hotela sama, recimo, da bi jo silili na to srčni obziri, da bi bilo učenje slovenščine kakor nekova „legis actio pro amoris vindicationem“. Še potem ne vem, kako bi kaj šlo. Ali, oprostite, gospod urednik, v zadnjem pismu. Jaz sem namreč volil mej dvema dobrima boljše. Vi pa le dobro. Da se izrazim jasneje:

Zadnje pismo sklepal sem jaz tako, da bi se pač mi kedaj tako vzbudili iz narodne mlačnosti, da se bodo naši nasprotniki tudi potem upali reči, ko dojde k njim Slovenec v prodajalnico in bode hotel kupljeno blago plačati: „das nehmt ich nicht an; ich verstehe nichts slovenisch“.

Vi, gospod urednik, ste pa utaknoli kot lastno prikuho vmes nesrečno besedico „ne“. Tako se je potem umelo, da se ne bi upali več tako reči; jaz sem pa mislil privoščiti jim to veselje, da bi le tistikrat rekli, da ne razumejo slovenski, ko bi bil čas plačati. — Veste, gospod urednik, da bodo res zaradi tega trpeli kako izgubo,

nama se ni treba bati, ker raje se bode vsak naučil.

Glejte zatorej, dobro bi bilo sicer prvo, kakor ste Vi mislili, a še boljše drugo.

Sicer pa sedaj pri nas osobitih novostij uže tako ni. O vremenu sem Vam bil zadnjikrat nekaj povedal. Politični koledar kazal je te dni slabo vreme, vzlasti v našem državnem zboru. Bili so potresi, nevihte in slične nezgode, katere so sicer težko na dnevnem redu v zbornici, vender so in so. Kako slastno pač more biti, da si sme človek tam to ali ono simpatično ali nesimpatično osebo tako do cela „privoščiti“. Mislim, da mu ni treba reči: „dober tek“, ker ga uže ima.

Zal mi je sicer, da se o veleznanih „lex“ uresničujejo moje besede. Mislim, da bode morda res tudi še za-me kaj za v usta, ali kakor pravijo, mogoče je, da take in enake postave izginejo liki kakra izpred interesantnih obrazov naših gg. deželnih poslancev. In tedaj, gospod urednik, bodo meni popolnoma „apo zaprli“.

O vremenu in samo o vremenu pisati je dolgočasna in vsakdanja stvar. To more pač in zna vsaka smotlaka na svetu. Če se pa kedo hoče mešati v naše družtvene zadeve in razmere, začno mu leteti odmah

prav debela polena pod noge, češ: šema, molči, saj nič ne veš! Marsikateri stvari so take, da ne smejo na beli dan, le prijatelj je pové soprijatelju, ta spet svojej ženi, ona svojej prijateljici z dostavkom „da pač nikomur ne poveš“ in s tem pečatom gre novica po svetu kakor nekedaj X. pes s pošto z Nabrežine v Komen s 5 kr. znamko na čelu. Tako gre stvar naprej, da postane pravcata javna tajnost. Da, da, dostikrat ni mogoče z resnico na dan. Columniare andacter, semper aliquid haeret. Res, tudi kar se prav, prav dobro sveti, dan danes ne moremo verjeti, da bi bilo zlato. Dozdevnost nas mnogo potov vara. Uporabil bi bil tu prislovico v originalu, pa vem, da Vam noč in dan doni po ušesih „la lingua del dolce si“.

To so tedaj žalostne razmere naše, da sosed sosedu ni odkritosrčen, ker

„Kedar je kaj dobiti,

Za narod vnet je vsak,

Ko treba kaj storiti,

Bo redek narodnjak.

To so temne pege na našem narodnem telesu. Bog daj ugodnejših časov! I jaz jih čakam, ali s prav malo, malo nadeje. Nebo se oblači nad nami. Naši vzhodni bratje (pač ne vsi) uže prodajejo Čehe v nenasitljivi želodec nemški, kakor

trebne korake, da bode prošnja za slovenske šole, katero je ušlo politično društvo „Edinost“, čim prej rešena. Gosp. Zvab je proti temu, ker se s prošnjami samo trati čas, doseže se pa ne nič. Trkalo se je dosta in ako se trka dalje, čakali bomo do sodnjega dne! V imenu vodstva odgovarja g. Ivan Hribar ter pravi, da v ta namen nima še društvo dovolj sredstev, da bi moglo tej želji takoj ustreči, akoravno priznava nujno potrebo. Po družtvenih pravilih se ta predlog sploh takoj rešiti ne more, ampak ostane samo nasvet, na katerega se bode vodstvo o svojem času izvestno oziralo. Ta nasvet je bil na glavni skupščini navdušeno sprejet — a ostal je žalibog še vedno samo nasvet! Zborovanju sledil je banket, katerega se je udeležilo naslednje načelnštvo in mnogo drugih tržaških rodoljubov. Načelnštvo je skrbelo, kolikor je bilo mogoče, da gostom slovenskim pripravi tudi nekoliko zabave ter naprosilo v ta namen nekoliko odličnih pevecov iz okolice, da so o tej priliki mej raznimi točkami peli. Ta svrha je bila dosežena, zato bodi vsem onim gospodom pevcem izražena najtoplejša zahvala. Po obedu bila je v zabaviščni javna skušnja, katere se je udeležilo vodstva predsednik gospod Tomo Zupan, zapisnikar g. Žlogar in drugi člani vodstva, načelnštvo naše podružnice in več rodoljubnih dam in gospodov tržaških. Kako dobro se je obnesla ta skušnja in kako dober utis je napravila na vse odlične udeležence, priča nam najbolj to, kar piše „Vestnik šolske družbe sv. Cirila in Metoda“ na 47. strani in dalje. (Čita) Še tisti večer je odšla večina zastopnikov raznih podružnic iz Trsta.

Prvomestnik naše podružnice g. Viktor Dolenc bil je baš tiste dni nevarno obolel, a njegovo zanimanje za našo družbo in še posebno za veliko skupščino je bilo tako živo, da je večkrat povpraševal, kako se vrši zborovanje. In ko je pri banketu gosp. Mate Polić gosp. Dolencu napil ter izrazil željo, da kmalu zopet okreva ter se povrne v našo družbo, je govoril izvestno vsakemu iz srca, kajti napitnica je bila navdušeno sprejeta. A ta naša vseobča želja se žalibog ni izpolnila; še tisto noč t. j. 20. julija 1887 zgodilo se je to, česar ni nikdo pričakoval, še tisto noč umrl je naš prvomestnik, g. Viktor Dolenc, ki je do zadnjega vzdihljaja skrbel za našo družbo in njen napredek. Kako težko je zadela ta bridka izguba ne samo našo podružnico, ampak tudi druga družva in vse Slovane v Trstu in na Primorskem sploh, o tem mi ni treba govoriti. To prebridko čutimo vsi! Slava njegovemu spominu! (Zbor zakliče: Slava!)

Po smrti gosp. Dolenca vršil je prvomestniške dolžnosti njega namestnik gosp. Ivan Valenčič, v načelnštvo pa je bil pozvan g. Matej Val. Živic, kar je ta gospod tudi radovoljno prevzel.

Omeniti mi je, da sta prišla 19. maja l. l. predsednik družbe sv. Cirila in Metoda g. Tomo Zupan in odbornik gosp. Ivan Hribar v Trst, poklonit se prevz. vladiki tržaškemu. Njima so se pridružili gg. Viktor Dolenc, Ant. Železnik in Lovro Zvab. Namen temu dejanju je bil, našo družbo preporečiti vladiki. Deputacija je bila prijazno sprejeta in prevz. vladika je obljubil podpirati jo po svojih močeh ter jo preporečiti slovenskemu duhovstvu in po svečeniških vernemu ljudstvu.

da ni še zadosta štafaže v njem. Bog ve, kam bi pa ti čudaki nas dali, ko bi nas natančneje imeli zabeležene v svojem spominu in če bi nas bolj poznali? Gospod urednik, midva veva dobro, kam in tudi Vaši Lahi in lahoniči, irredentovci in italijanissimi vedo dobro, predobro. Izvestno bi nas stlačili v — črevelj, dasi bi bil potem mnogo širji na vrhu kot so naših pivskih očetov bote se zvihalom ob kolenih. Tudi Madjari ne bi nič rekli, če bi jim prišel takov narodič, kakor smo mi Slovenci za prikuho h kakšnemu „paprkašu“. Strašno so ti naši sosede samogoltni po nas, toda i mi smo trde korenine, za-to se pa ne udamo in se ne, da bi se ptujci gostili z nami. Če bi pa tako daleč prišlo, tedaj „jao po nas“. Osvetili bi se nam za storjene in nestorjene krivice, za grehe naše, očetov in dedov naših, osvneti bi se celo za to, ker smo je mi nekda zatirali.

Ker do tega pa ne pride še tako brzo in smemo i mi z nedosežnim vladiko djakovskim reči vsem nasprotnikom: „neka se počekaju“, tedaj lahko še popolnoma brez vsake skrbi spimo, vstajamo, jemo, pijemo in tudi take stvari — pišemo.

Na svidenje! Vaš

C.

Podpisalo je načelnštvo tudi peticijo na državni zbor, za versko šolo na narodni podlagi. To je storilo na izrečno željo vodstva v Ljubljani in tudi za to, da se po nepotrebnem ne zaseje prepir in razpor v društvo, ki je za naš narod tako velicega pomena in je še jedva začelo delovati.

V zabavišči imamo 35 otrok, kateri so večinoma učnine osvobojeni, a lahko bi jih imeli preko 50, da nam ni postavil magistrat meje. Uspeh poučevanja je izredno dober in celo c. kr. šolski nadzornik g. Zavagna se je izrazil vrlo pohvalno o našem zabavišču ter v tem zmlsu poročal tudi vladu.

Na god sv. Cirila in Metoda bil je v zabaviščni praznik. Vsi otroci z učiteljico šli so tistega dne k sv. Jakobu k maši, katere sti se udeležili tudi načelnštvi ženske in moške podružnice. Po maši napravilo je žensko načelnštvo otrokom veselico.

Število udov v tem letu ni naraslo, baš obratno; zmanjšalo se je v primeri s poprejšnjim letom. Vender ne smemo iz tega sklepati, da zanimanje za našo podružnico umira. Ne, ne zamira, ampak raste, o tem nam pričajo darovi, ki so objavljeni malone skoro v vsakej številki „Edinosti“. Ti dobrovoljni doneski nam pričajo, da slovensko občinstvo dobro umeje pomen in važnost naše družbe. Ti darovi nam pričajo, da tudi mi Slovenci napredujemo, da se učimo od naših nasprotnikov in da je skušamo pobiti z takim orožjem, s kakeršnim nas oni napadajo. O tej priliki si ne morem kaj, da bi pohvalno ne omenil nekega daru „Tržaškega Sokola“. Ko je januarja meseca t. l. umrl g. Ivan Lavrič, vnet rodoljub in učitelj telovadbe v „Tržaškem Sokolu“, počastili so vrli Sokolaši spomin nepozabnega jim učitelja s tem, da so nabrali mej sabo 27 gl. ter je poklonili našej družbi. S tem je „Tržaški Sokol“ pokazal, kakor piše „Edinost“ v 5. št., vsem društvom in zasebnikom, da najlepše česti spomin dragih pokojnikov s tem, da kaj pokloni družbi sv. Cirila in Metoda, kajti s tem izdaje denar v blažjo in vzvišenejšo svrhu, nego da kupuje vence, ki kmalu zvonejo brez vse koristi. Ta lepi vzgled „Tržaškega Sokola“, kateri uže davno izvajajo Čehi, Italijani in Nemci, preporečamo slavnemu občinstvu slovenskemu v posnemanje. Malo nas je, boj za naš obstanek je trd v dosego naše svrhe nam treba pred vsem denarja, zato ga moramo nabirati o vsakej veselej ali žalostnej priliki in trositi ga tam, kjer nam do naša najboljše koristi. Pred vsem pa moramo podpirati družbo sv. Cirila in Metoda, ki nam je mej vsemi slovenskimi društvu najbolj koristna in potrebna, zato jo kar najtopleje preporečamo vsem rodoljubom, naj jej pristopajo kot člani, naj nabirajo za njo tudi nadalje in še z večjo marljivostjo dobrovoljnih doneskov; vsak daruj za njo po svoje moči; noviči revežadelavca in srebrnjak bogataša, vse je s hvaležnostjo sprejeto ter bode obrneno v korist in prospeh uboga našega naroda!

Izrečena bodi zahvala še domačemu listu „Edinosti“, ki nas tako vrlo podpira ter vztrajno in dosledno širi mej narodom ideje „družbe sv. Cirila in Metoda“. Naposled naj še omenim, da je imelo načelnštvo v preteklem letu 12 sej ter je rešilo 132 društvnih pisem.

(Dalje prih.)

Govor poslanca dr. Gregra

v državnem zboru dne 17. aprila 1888.

(Dalje.)

V času, ko je narodnostno načelo naj-silnejši motor narodnega življenja, ko je ohranjenje narodnosti gotovo prvi in največji duševni interes za narod, katerega narodni obstoj je v nevarnosti. V takem položaju je češki narod, zagvožden mej veliko agresivno nemštvo (Oho! na levi!) — saj je to laskavo za vas — najprejnejša straža slovenskega sveta. Češki narod je cela stoletja, da, rečem lahko, uže tisočletje prisiljen boriti se za svoj narodni obstanek. Ta boj še ni končan, da še hujši je postal, kajti več strank je zapisalo na svojo zastavo uničenje češkega naroda. Prejšnje vlade bile so v službi teh strank in ponemčenje češkega naroda bila je priljubljena misel vseh absolutnih in centralnih vlad. Ko je prišla sedanja vlada in se je s prestola slovesno razlegla obljuba, da hoče sedanja vlada jednako skrbeti za duševne interese vseh narodov, se je nadejal češki narod, da je nazadnje vender prišla vlada, ki bode imela razum za narodne pravice raznih narodov. Kar smo smeli po pravici

zahtevati od sedanje vlade, je, da uresniči cesarjevo besedo in vender edenkrat naredi konec nenaravnej in ostudnej germanizacijske sistemi.

Prišlo je drugače. Grof Taaffe sicer ni nastopil stare brutalne poti ponemčevanja, nastopil je nenaravnejšo pot počasnega, skritega kroničnega zastrupljenja. Po sto majhnih nevidnih cevih spuša se germanizacija pod vlado Taaffejevo mej češki narod. Neštevilno ukazov in naredeb se je izdalo ali vsaj trpelo, katere imajo namen, da se naredi nemščina celo v čisto nemških okrajih za privilegovani jezik, ter se jej podredi jezik večine. Nemški izpiti na češkem vsučilišču se v nasprotju s zakonom še neso odpravili. Pri državnih železnicah daje se nemščini prednost, pri vojakihi se zmatrajo častniki za zločince, ki se poslužujejo materinščine. Vsako preporečeno pismo, ki se odpošilja z nemško priporočilno znamko, nemški koleki, vsaka pisemska znamka se samo nemškim naslovom nam dokazuje, da je res, kar trdim. V čeških okrajih nastavlja se uradniki, ki neso večji jezika narodnega; v tem vidim surovo žaljenje narodne enakopravnosti. To se morda posamično le neznatne stvari, a skupno dokazujejo, da se silno prizadeva sedanja vlada tudi brez sovražnega naslova „državnega jezika“, nemščino povsod uriniti na Češkem.

Ko bi ministerstvo Taaffejevo umelo svojo nalogo kot čisto avstrijska vlada in bi je prešinjala neovrgljiva resnica, da sta obstanek in moč države zavisna od obstanka in sile slovanskih narodnosti, bilo bi uže davno izdelalo pravičen izvrševalen zakon k členu 19, izdalo bi bilo narodnostni zakon, ki bi odstranil neprestani strah narodov za narodni obstanek in je preveril, da je le Avstrija zaščit in zavetišče za njihov narodni obstanek. S tem bi bilo nekaj storilo, česar vzlic vsem govorom in izjavam lojalnosti še ni in bi bilo potrebno: avstrijsko domoljubje.

Tako stojimo po desetletnej dobi vladanja Taaffejevega ministerstva, kar se tiče zagotovljenja obstanka narodnosti, onde, kjer smo bili pred 9. leti. Ko bi danes odstopilo ministerstvo Taaffejevo, ne točili bi za njim drugih solz nego solze zgubljenega časa in zgubljenih žrtv. (Veselos na levi.) Če je Najvišji prestolni govor dal slovesno zagotovilo, da se bodo varovali duševni interesi te države, se pod tem ne sme razumovati samo narodnost. Je še cela vrsta duševnih koristij, pred vsemi pa državljanska svoboda. Potrebno svojstvo svobode vsakega naroda je pa, da ima pravico razvijati svojo narodnost in jo neprikrasno varovati. Kako je v tem obziru se svobodo češkega naroda, sem vam pojasnil, pa tudi drugi atributi državljanske svobode — jaz mislim one, katere nam jamčijo državni osnovni zakoni — se ne varujejo pod sedanjo vlado.

Ni je pravice, katere bi ne bila prezirala in rušila sedanja vlada. To kaže tiskovna svoboda, kakeršna je pod pravosodnim ministrom Pražakom, ki pomena samo objektivno postopanje, katero izroča časnik samovoljnosti državnega pravnika, policijskega uradnika, zatorej kratkournosti ednega samega podrejenega uradnika. (Živahna veselost.) Res zaradi čudnih uzrokov se listi konfiskujejo, še celo, če nečjejo priznati, da je grof Taaffe najznejalnejši minister, ki je kedaj sedel na ministerskej klopi. (Hrupna veselost.) Vsak redar, vsak občinski uradnik mora za časnike ostati „noli me tangere“. Najhujše je pa, da se listi konfiskujejo, ki poročajo samo resnico. Tako se je v Pragi konfiskoval list, ki je poročal, da sta se nastavila dva plemenita konceptna praktikanta in sta čez dva meseca uže dobila adjutum po 500 gl.; pri čemer se je preskočilo 37 sprednikov, ki uže služijo nad 2 leti, ki seveda neso plemenitiki. Pod vlado objektivnega postopanja se je sklenolo toliko razsodeb zaradi veleizdaje in razžaljenja veličastva in družih težkih zločinov, da bi moral misliti, da so državljani te države spridena druhal zločincev. (Hrupna veselost.) Pod takimi okolnostimi pravi se to „justitia fundamentum regnum“ privezati k stebri in jo izročiti javnemu zasramovanju. (Klici: Tako je.) Celu vrsto jako zanimivih konfiskacij imam tu in hočem je spraviti v kakem domovinskem muzeji, da bode iz njih prihodnji zgodovinar vli lovoro venec pravosodnemu ministru. (Hrupna veselost.) Nobena prejšnja vlada ni toliko konfiskovala, kakor sedanja, to dokazujejo zaznamki konfiskacij. „Narodni listy“ bili so pod to vlado konfiskovani 311krat, pod vsemi prejšnjimi vladami pa le 150krat. Kabinetna justica je vselej značaj krivične despotične vlade in časniki so v Avstriji izročeni taki justici. (Živahno odobravanje.) Kakor s tiskovno svobodo je tudi z društvno svo-

bodo zborovanja. Mnogo shodov, na katerih bi se bilo imelo razgovarjati o Gaudemem dislokacijskem ukazu, se je prepovedalo. Okrajni glavar v Slanem prepovedal je shod, na katerem se je imelo razgovarjati o parlamentarizmu v Avstriji, samo zaradi tega, ker se je o tem uže dovolj razpravljalo po javnih listih. (Hrupna veselost.) Takim dogodkom se vedno pridružuje prepoved banketa, ki bi se na Dunaji bil imel prirediti, Strossmayerju na čast. (Konec prih.)

Kaj pripoveda „Parlamentär“?

O Slovakihi.

Turč. St. Martin 17. aprila.

„Narodnie Noviny“ javljajo, da od 1. t. m. smejo odvetniki in beležniki po ministerskeji naredbi sestavljati dolžna pisma in pogodbe za Slovake samo v madjarskem jeziku. Ta odločba je seveda vzbudila veliko nezadovoljnost. Zdi se, da je narodnostni zakon Madjarske samo na papirji.

O Srbih.

Novi-Sad 15. aprila.

Dne 12. aprila predpoludne je bil J. Tomić, urednik tukajšnje „Zastave“, baš ko je bil kakor član občinskega sveta v mestnej zbornici, poklican ter izročilo se mu je neko ekspresno pismo iz Budapešte. Pismo je bilo pisano nemški in skrivnostno sestavljeno. V pismu se je pripovedalo, da so naše znane razmere zelo dobre in vabi se ga v pismu na sestanek v Budapešto, kadar se pošiljatelj imenovanega lista vrne iz „Petrograda“. Pismo je bilo podpisano s „S. P.“ in služiti je imelo, da denuncira prejemnika. Ker se je uže nekoliko dnij poprej govorilo o hišne preiskavi in o zatvorenji Tomičevem, bil je namen temu pismu kmalu jasen. Ako se dobi takšno pismo pri Tomiču, potem mora stvar imeti usodepolne nasledke. Tomić je spoznal pomen tega pisanja govorečega o zaroti in zatorej je je izročil takoj po seji mestnemu načelniku.

Kaj se zgodi? Policija pride v uredništvo „Zastave“ iskat skrivnostnih stvari; išče „bosniških proklamacij“ in „tu natisnenih knjižic“, katerih seveda ni bilo. Tukaj se zategadelj meni, da se razpošilja iz Budapešte navlaš zavodljiva pisma in pisec potem ovaja prejemnike, da imajo priliko za hišno preiskavo in zapor.

Irig v Slavoniji 4. aprila

Srbskega prebivalstva se je lotila velika razburjenost zaradi nasilnega postopanja necega Brankovića, občinskega načelnika v Vrdniku, proti tukajšnjemu slovenskemu svečeniku Štefanu Moloviću. Denes je namreč našega župnika napadel in pretepal imenovani Branković, kreatura tu vladajočega Bogunovića. Branković je hotel župnika odvesti celo v zapor, čemur je pa zabranilo zbrano in razjareno ljudstvo. Uzrok temu napadu je bil, da je Molović izteknol zlogospodarstvo Bogunovićevo z denarjem njemu izročnim. Nekedanji pandur Branković se je hotel maščevati nad našim župnikom Molovićem namesto nad Bogunovićem.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Debata o proračunu naučnega ministerstva bila je letos najbolj zanimljiva. Ubogi naučni minister dr. Gautsch trpel je napade od vseh strani, tudi one nemške stranke, katerej je bil nekda in jej je skrivaj morda še dan danes tako pogodu. Vse se je zaganjalo vanj, levica in desnica. Posebno ostro so vstali proti njemu Čehi — za Slovence je govoril posl. Klun. V imenu Mladočehov je govoril dr. Herold ter mu očital, da je neizmerno sovražan slovenskim šolam, slovenskim učiteljem ter da dela v imenu najhujšega centralizma. Na to se oglasi poslanec celovške trgovinske zbornice Dumreicher ter pobija ministra in njegovo politiko se svojega levičarskega stališča. Govoril je tudi vodja staro-češke stranke dr. Rieger ter ostro obsojal ministrovo šolsko politiko. Rieger je bil prisiljen govoriti, ker je Gregrov govor napravil mej češkim narodom velik utis, in pa da svojo stranko pred ljudstvom opraviči in mu dokaže, da ne hodi čez drn in strn za vlado. Rieger je obsojal ministrovo postopanje proti češkim srednjim in visokim šolam ter izjavil,

Dalje v prilogi.

da če bi prav Čehi glasovali za njegov proračun, ne sme smatrati se tega za zapuščeno. Poslanec Klun je ponavljal pritožbe slovenskega naroda in govoril o krivicah, ki je trpi naš narod posebno na Štajerskem in Koroškem, kjer nima niti narodnih osnovnih šol. Naslinal je žalostne razmere na Koroškem, kjer se slovenske otroke muči z nemščino takoj v prvem razredu, tako, da se deca še slovenski čitati ne nauči in ne more potem takem čitati slovenskega katekizma, kar zelo ovira poučevanje v verouku. Povedal je, da vse pritožbe slovenskih roditeljev nič ne pomagajo, kajti deželni šolski svet se izgovarja na občino, te zopet na okrajno šolske svete in ti na roditelje, tako da Slovenci vendar nikdar ne dobe tega, do česar imajo pravico, t. j. slovenske osnovne šole. Kar je poslanec povedal o Koroškem, velja tudi za Istro in Štajersko. Koncem svojega govora je rekel, da nas minister odpravlja navadno s praznimi obljubami, katerim pa neveruje mo več in jim ne bomo verovali, dokler ne bode sedel na ministerskem sedežu verodostojnejši porok za uresničenje naših težnj. Na ta očitanja, ki so se kakor toča usipala na naučnega ministra, odgovarjal je ta v obširnem govoru, iz katerega lahko jasno posnamemo, kako nežno skrbi za nemščino, ki mu je pred vsem najbolj na srcu. Poslanec Klun je odgovoril, da si upravi naučnega ministerstva prizadeva ustreči težnjam in željam slovenskega naroda. Naučna uprava, rekel je minister, drži se načela, da treba otroke v osnovnih šolah odgajati na podlagi materinega jezika. Ako bi jej došlo pritožbe, da se kje godi v tem oziru krivica, je ministerstvo takoj pripravljeno odstraniti zle razmere ter pravičnim zahtevam ustreči. (Lepe besede, samo uresničiti jih je treba.) Glede slovenskih paralelek na gimnazijah rekel je minister, da je ministerstvo uže začelo dogovore z dotičnimi oblastmi, da se upeljejo ter tudi v tem kolikor mogoče ustrezno željam slovenskega naroda. Minister priznava, da se je ta naprava v Ljubljani obnesla, pravi pa, da odločno zahteva, naj se dijaki na slovenskih paralelkah nauče popolnoma nemškemu jeziku, v katerem bodo na višji gimnaziji nadaljevali svoje nauke. — Govoreč o ljudski šoli, izjavil je minister, da ne bode nikdar dopustil, da bi se kakorkoli omejilo narodno naobrazovanje. S tem je minister hotel reči, da se ne bode udal želji radikalcev, ki bi radi preustrojili osnovno šolo po Liechtensteinovemu načrtu. S tem se je klerikalcem hudo zameril. Sploh je ves govor zbornice silno razburil. Ko je končal, ni se dvignola nijedna roka, da bi mu ploskala, celo kolege ministri mu niso čestitali, osamljen ostal je minister Gauč na svojem sedežu. Zbornica pa je burno razpravljala posamične odlomeke njegovega govora. Poslanci so se večinoma sešli v klubih in debata se je nadaljevala v skoro prazni zbornici. Izvrševalni odbor desnice in staročeški klub sta se posvetovala, kako se jima je vesti proti ministru Gauču. Vsi so bili razburjeni in v prvem trenutku odločeni glasovati proti njegovemu proračunu. Taaffe je šel poročat cesarju o dogodkih v zbornici. Po noči posvetovali so se v klubih. Še le družega dne se je večina nekako sporazumela z vlado, kajti Taaffe je izjavil, da ministerstvo odstopi, ako zbornica odkloni proračun za nauk in bogočastje. Debata vršila se je dalje, a bila je kmalu zaključena. O glasovanju bil je ta proračun sprejet z veliko večino. Glasovali so zanj tudi oni Staro-Čehi, ki so se prej ta dan pisмено obvezali glasovati proti; zanj so glasovali tudi slovenski poslanci, iznimši dr. Gregorč. Proti so glasovali: Nemški klub, demokrati, antisemiti, Mladočehi, dr. Gregorč in 4 Čehi; mnogo poslancev je pred glasovanjem ostavilo zbornico. Tako je ministerstvo ohranjeno, ki bi bilo sedaj tako lahko padlo.

Vnanje dežele.

Srbski kralj Milan „veliki“ se je srečno rešil radikalnega ministerstva ter se zopet povrnil v naročje svojega starega učitelja, takozvanega madjarskega kaprala Kristića. Ministerstvo Gruić je palo in kralj je poveril Kristiću sestavo novega kabineta. Ta poštenjak ni se dal dvakrat prositi; sestavljen je ministersko listo, katero je kralj radostno sprejel. Novo ministerstvo sestavljeno je tako le: Kristić predsedništvo in notranje posle, Mijatović vnanje posle, general Kosta Protić vojno, Gjuro Pantelić pravosodje, Mihailo Bogičević javna dela, dr. Vladan Gjorgjević nauk in začasno tudi trgovino, Mita Rakić finance. S tem ministerstvom so du-najske in peštanske novine neizmerno zadovoljne; novi ministri so možje, kakor

nalašč za nje ustvarjeni. Posebno navdušene so za Kristića, moža „odločnosti in energije“, kakerskega je baš sedaj po njih mnenji Srbiji treba, posebno pa za to, ker zna pripravljati volitve po „kraljevi volji“. To se pravi po naše: o času volitve zapreti vsacega pošteno mislečega človeka, kdor se vladi ustavlja po-streljati če ni drugače, ako skupščina še ni kralju po volji, razgnati jo z bajoneti, ter v novič razpisati volitve, katerih se smejo udeležiti samo podli in prodani ljudje dočim se odločne rodoljube vesi, zapira in strelja, kakor baš nanese. Tak „red“ zna delati poštenjak Kristić, sedanjí minister-ski predsednik, imenovan „madjarski kapral“. Narod je sprejel vest o sestavi novega ministerstva z največjo nevoljo. Radikaleci in liberalci se bodo zopet zjedini-li v zložen odbor proti ministerstvu. Skupščina je sklenena, novo ministerstvo se ne more predstaviti zbornici, ki je, ko je prejšnji ministerski predsednik Gruić prečital pismo, da kabinet odstopi, klicalo: „živio narod“ in ne kakor je bilo nekdaž običajno: „živio kralj“. Položaj na Srbskem je vrlo zapleten in „Novoje Vremja“ imajo najbrže prav, ako trdijo, da je težišče balkanskega vprašanja prestavljeno sedaj v Beligrad.

Princ K o b u r g potuje po severnej Bolgariji in bode obiskal baje da vsa večja mesta. V Carigradu širijo se bolgarski listi, v katerih se dokazuje, da je bila zapadna Evropa vedno prijazna Turčiji in da si je prizadevala potlačiti narodnosti slovanske na Balkanu, zaradi česar je prišla z Rusijo v opreko. Ako Bolgarija želi ustvariti veliko-bolgarski ideal, more to izvesti samo s pomočjo Rusije. Ob enem se v teh listih povdarja, da če Bolgarija ostane na sedanj poti, se bode Rusija poslužila, da oslobodi Macedonijo, Grkov, kateri bodo potem vse dobili.

R u m u n s k a zbornica bode razpuščena v teku maja meseca. Kakor nekateri listi javljajo, so kmetski upori uže udušeni. Zanimljivo je to, da sedaj dolžijo nekateri bivšega ministerskega predsednika Bratiano, velikega prijatelja Madjarov, da je list „Unicea“ objavil članek, v katerem pozivlje kmete na Erdeljskem, naj se uprojo svojim madjarskim gospodom. Madjari so zaradi tega strašno hudi na svojega prijatelja.

Predsednik francoske republike Carnot nadaljuje svojo pot po deželi; prijatelji mu delajo ovacije ter ga povsod navdušeno pozdravljajo; pristaši Boulangerjevi pa demonstrirajo proti njemu in došlo je v več mestih do krvi mej prijatelji predsednikovimi in mej boulangisti. Govori se mnogo o rusko-francoski zvezi. Francozi se nadejajo, da bode sedaj ta načrt izveden, ko je general Bogdanovič, velik prijatelj Francozov, imenovan za ministerskega tajnika.

Razmere mej Turčiji in Grško so zelo napete. Grška je zažugala Porti, da odpokliče vse svoje konzule, kar bi bil pravi ultimatum. Dogodilo bi se lahko, da vrže Grška iskro v smodnik ter zaneti vojno na Balkanu in morda v vsej Evropi.

Nemškemu cesarju je bolje; mrzlica je odjenjala in nadejati se je, da je nevarnost vsaj za nekaj časa prestana.

DOPISI.

Iz Gorice, dne 25. aprila. [Izv. dop.] (Marzinijeva brošura. — Dr. Rojic in novo pokopališče.) (Konec.)

Stvar ni se mogla zopetno sedaj dejati ad akta, trebalo je bilo računati magistratu z občin, javnim mnenjem, ki se je povse strinjalo z dr. Rojičev izjavo in magistrat je moral opravičiti se in znanstveno dokazati korektnost svojega započetja — in Rojičev izjavo in z njo njega samega obveljaviti, uničiti. Odposlana je bila v ta namen na lice določenega prostora posebna komisija peterih nastopnih gospodov: dr. Maurovič, sedanjí mestni župan, dr. Luzzatto, mestni zdravniški referent — oba zdravniška dež. svetnika; dr. Keršovani, dr. Pitamitz mestna zdravnik in dr. Bressan, tačasni mestni zastopnik — komisija, ki je znanstveno preiskala kakovost zemlje ter soglasno je spoznala za pokopavanje popolnoma sposobno in tako, se ve, ovrгла dr. Rojičev trditve z dolgim „poslanim“ v „Isonzo“ od dne 24. sept. 1879. Da ni bilo tej petorici mestnih zdravnikov mari za stvar in za občni blagor ljudstva, marveč da bi dr. Rojica kar uničili in poteptali, spričuje malone slednja vrsta imenovanega „poslanega“, spričuje to g. Fr. Marzini v svojej

brošurici („quei 5 medici i quali volevano avvilirlo, calpestarlo, annientarlo“), ter ob-soja tudi nedostotnost načina („in un modo vile e indecoroso“) onega surovega in strastnega napada na dr. Rojica.

Dva dneva pozneje objavi dr. Rojic v istem ital. listu od dne 27. sept. s kratkim „poslanim“ svoj odgovor na surovi napad, v katerem poslanem odločno in tudi za las ne premično povdarja veljavnost in neovrznost svoje prve trditve, prepušča pa javnemu mnenju sodbo in ob-sodbo o novem načinu, po katerem se po oni komisiji znanstvena vprašanja preso-jajo.

Stvar se je zdela dokončana. Toda oni temeljiti „parere“ dr. Rojica in pa ravnokar omenjena nekolegijalna in su-rova „kritika“ od strani zdravniške peto-ricice utegnola je prisiliti naposled celó vlado k potrebnemu posredovanju; poslala je zato istega leta dne 2. novembra lastno komisijo ter je na podlagi nje izjave z namestniškim odlokom od dne 6. jan. 1880 potrdila mnenje mestne komisije glede po-polne sposobnosti odločenega sveta za po-kopališče.

Sedaj je bilo pravde konec; ona pe-torica mestnih zdravnikov povzdigovala je zmagonosno svojo glavo — dr. Rojicu pa je bila „sapa zaprta“.

Še v istem letu se je dovršilo obzidje odločenega sveta in dne 1. sept. — kakor poročá gosp. Fr. Marzini — jeli so mrličje pokopavati na tem prostoru.

Od tega leta do denes t. j. do dne, ko je objavil g. Fr. Marzini svojo brošuro, preteklo je uže nad sedem let, nekaj me-secev in dnij.

A dejanska izvršitev ukaza mestnega starešinstva v teh sedmih letih ekletantno dokazuje vsak dan vsemu mestu in vsej okolici o znanstvenej sposobnosti preisko-valne komisije peterih mestnih zdravnikov in o nepremišljenosti potrditve njih izjave od strani visoke c. kr. vlade same, ter daje g. dr. Rojicu zmagovalno lovoriko v roke, kajti vse in kakor je trdil gosp. dr. Rojic o popolni nesposobnosti določenega sveta za pokopališče potrjuje praksa 7. let. Kdor ne veruje tem besedam, vzame naj v roke g. Fr. Marzinijevo brošurico in naj jo čita, ali pa naj se osebno poda na naše pokopališče in preverjen bode, a ob ednem zagrozil se bode videč, kam se pokladajo naši ubogi pokojniki: ne zagrebajo se trupla mrtvih, ampak utapljajo se, v pravo pomenu besede, v do vrha z vodo napolnjene jame! Slavni mestni zastop je bil zato zadnja leta z vsakim dnem v vedno večji zadregi in ker je vzlasti ob deževnem času kar nemogoče pokopavati trupla, odposlal je, čeprav menda nerad, pred mesecem dnij novo komisijo v pre-iskavo in morebitno opomoč pokopališnega sveta. Udje te komisije so bili gg. zdrav-niki: dr. Luzzatto, dr. Pitamitz (oba uprav-ista, ki sta bila 1879. leta uda preisko-valne komisije) in (namesto odstopivšega dr. Keršovanija) dr. Delpiro. Ti gospodje so ne le pripoznali se svojim „parere“ od dne 24. marca t. l., da je zemlja, kjer stoji sedaj novo Gorisko pokopališče, za pogrebanje mrličev nesposobna, ampak naročili so sl. mestnemu magistratu, (v katerem sedi menda še nad polovico onih svétnikov, ki so sedeli leta 1879!), naj potrebno ukrene, da se ta velika ne-prilichnost kakor si bodi odstrani ali vsaj zmanjša.

G. Fr. Marzini nasvetuje v svojej brošuri, naj se ta svet kar prodá, da se vsaj deloma pokrijejo troški 200.000 gl. ter naj se takoj drugje odloči svet poko-pališču.

Ni mi treba še posebej dostavljati, da je ta poslednja komisija se svojo iz-javo, katero menda le zaradi tega ni ho-tel sl. magistrat občinstvu javno oznaniti, povsem potrdila znani dr. Rojičev „parere“ v „Isonzo“ l. 1879; in kar je dr. Rojic v tem kratkem „parere“ trdil, dokazal je istega leta v „Soči“ obširneje in temeljito. „Dr. Rojic — priznava g. Fr. Marzini, čeprav po mišljenji hud Italijan — ha di-mostrato a tutta evidenza ed anche scientificamente che quel sito non è adattato per cimitero.“

Pač srčno radi zlagamo se z g. Fr. Marzinijem, s tem pravičnim meščanom in treznim mislecem, ko piše slaveč dr. Rojica: „ci congratuliamo di tutto cuore per lo splendido trionfo riportato sopra quei 5 me-dici...“ in tudi za slovesno zmago nad celim sl. mestnim zastopstvom; ta zmaga dr. Rojica je (sklepa g. Fr. Marzini) „un blamage (za celo Gorico) che simile la storia Goriziana non ha mai an-cora registrato“.

Veseli nas ta izjava g. Fr. Marzinija, ker je izjava ne samó odličnega Goriskega meščana, ampak po mišljenji nam sicer hudega nasprotnika in je uprav zaradi tega toliko večje veljave. Veseli nas slavná zmaga vrlega narodnjaka našega dr. Rojica, kateremu se ima naša dežela uže v mnogih drugih obzirih zahvaliti, da je se svojim pogumom, se svojo odločnostjo in strokovnjaško učenostjo upognol strast svojih nasprotnikov v tej znameniti aferi Goriskega pokopališča, ter da so takó v ono jamo oni pali, ki so jo njemu kopali. „Vicisti Galilae“!

Iz Spodnje Štirské *) dne 15. aprila [Izv. dop.] Sobotna pisma cenjenega lista Edinosti, kakor tudi vsi ostali podlistki so nas zelo oveselili, — iznenadili.

Gospod urednik! pustite preprostemu peresu prostor. Podlistki, katere prinaša Edinost, so zelo zanimljive tvarine, vse-bine. Zahvaljujemo se gg. podlistkarjem za vsebino, da bi nas še mnogokrat se svo-jimi spisi počastili. Pravo imate, le tako naprej, izražajte naše težnje; narod bo rad čital.

Piha še zmiraj mrzli veter in četudi se vračajo lastovice, vendar se jaz še ne glasim, — ko pa pride vesela kukovica v zeleni goj, tedaj tudi meni g. urednik do-volite malo prostora pod črto. Naglost nigdar ni dobra, kar se je tudi jež pre-pričal, kedar je preko prelaza koračil.

Djakovarska slavnost je tudi nam bila v spominu. Sremsko-Bosenski Vla-dika! Naša zvezda sveti nam še mnogaja leta tja v bodočnost!

Prosi vsemogočega, da isti nam do-deli blagor, da bi vendar sedaj vzor sv. Cirila i Metodija zopet kakor nekda prišel v obrede naše, v katerih so božanstvo čestili dedje naši.

Tebe treba cerkva naša, svetla zvezda si edina, ki plavaš tamo na jugu, ter se žarki, ki odsevajo od Tebe, tudi nam po-šiljaš milo čarobno luč. O da bi ova nam svetila v bodočnost jasno!

Politika je raznoterna; kar je denes belo, se časih po noči počrni. Vender se vsi, kar nas navdušuje majka Slava, dr-žimo stvari — katere želimo uže toliko let — enakopravnosti.

Vreme imamo precej slabo, zadnje dni se je zburkalo. 10. aprila meseca bil je blisk z gromom i treskom, za katerim je sledila gosta sodra (babje pšeno) z vi-harjem in dežjem. April rad z repom zvija, po pregovoru: Sušec suhoten, tra-venj mokroten, i majnik hladan.

Travica je po malem začela zeleneti, črešnje, breskve začenjajo cvesti, sploh se kaže, da bode brž ko ne letos zopet sadja, ker tu in tamo je radonosno drevje prav močno popkovnato.

Po njivah je rž po severnih krajih zlo prešla, menda sv. Jurij ne prinese klasa, če bode vsako jutro slana. — Po lanskem vinu nikdo ne povprašuje; naj-več se ga doma popije. Trta je deloma močno pozebla, po nižjih legah brž ko ne bode spet slaba letina.

Domače vesti.

Zadnja številka našega lista je bila zaplenjena zaradi političnega pregleda, v katerem smo govorili o naših sodiščih in žandarjih. Da čestite naročnike odškodujemo, dodajemo danes prilogo.

Na gosp. poslanca Vošnjaka interpe-lacijo glede odstranjenja vzporednih ali paralelnih razredov na celjskeje gimnaziji je odgovoril naučni minister dr. Gauč, da ministerstvo ni poslalo nikakršne naredbe deželnemu šolskemu svetu štajerskemu o tem.

Novo načelništvo tržaške možke po-družnice sv. Cirila in Metoda izbrano v glavnem zboru 29. aprila: gg. M. Mandić načelnik; Ivan Bunc njega namestnik; Ljudevit Furlani zapisnikar; Lovro Žva b njega namestnik; Srečko Bartelj blagajnik; Fran Žitko njega namestnik.

Prepovedan izlet. Gorisko planinsko društvo je nameravalo napraviti izlet v Trst prošlo nedeljo, a tržaško redarstveno ravnateljstvo ga je vendar v poslednji čas preprečilo, kar je po našem mnenji pod-polno prav, kajti ob enacih italijanskih iz-letih se vrše več ali manj vedno demo-stracije, ki niso ljube ni vladi niti neita-lijanskim narodom. Babski „Piccolo“ se tej prepovedi ne more dovolj načuditi, ker go-riški vročekrvni vlaški ali bolje furlanski

mladiči „dovettero rinunciare a salutare in corpore i fratelli di Trieste“.

Tudi glasovito tržaško italijansko delalsko društvo „Società Operaia“ je hotelo istega dne izleteti v okolico tržaško, a i temu društvu se je zabranil izlet. Nam se zdi, da so se naposled vender oči odprle tudi tržaškimi oblastim, da kadarkoli gre kakšno italijansko društvo v okolico, zlorabi dovoljenje, kajti znano je, da se o vsakej takej priliki gode nam nasprotno demonstracije. In česa iščejo Italijani v okolici? Čemu trde, da morajo nositi prosvaro ali kulturo mej preprosto naše ljudstvo? Nam se zdi, da iščejo svojih svrh. Zakaj pa delé denar mej narod, zakaj so tako sladki ž njim; drugače pa jih ne poznajo nego za „ščavi duri“!

Procesija v Milje prošlo nedeljo je bila velikanska; na tisoče ljudi se je zbralo rano zjutraj pri sv. Justu in pri sv. Jakobu. Pozneje so se pridruževale mnogobrojne trupe pri vsakej cerkvi, kadar je šla procesija mimo.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabrala 27. aprila vesela družba v čitalnici gld. 1.20. — Monsignor M. Debelak je daroval 5 gld. in 3 gld. nabral od udov družbe sv. Mohora. Vrlo lepo!

Ob isterskih razmerah prinaša prazka „Politik“ z dne 25. aprila dopis iz Poreča, katerega ne smemo pregledati. Slove takó-le:

Imenovanja okrajnih šolskih nadzornikov so se naposled izvršila, in dasi ta niso po vkusu dr. Amorosa in dr. Gambinija — oba sta namreč mogočna v deželnem šolskem svetu —, vender so strankarski listi udušili svojo bol, kajti oni misle, da so dosegli glavni smoter s tem, da je Spinčič odstranjen iz Istre. A vender niso še zadovoljni in bi radi poskusili neki drug skok in bi radi vzeli Spinčiču mandat deželnega poslanca, ker si razlagajo, da je Spinčič izgubil s svojo preselitvijo v Gorico aktivno in pasivno volilno pravico. Uže na Dunaji so se na merodajnih mestih stavila vprašanja o tem in odgovor je bil, da je takšno vprašanje presmešno in predebelo (plump), ker sedanji namestnik tržaški najboljše vé, kako je mogoče biti kakor častni meščan Lusina — poslanec v Poreči, tudi če se ima svoj urad v Habsburški ulici na Dunaji. Vender oni hočejo, a mi se ne strašimo boja. Motus in fine velocior.

A Amoroso in drugi čutijo z užasnostjo, da izgubljajo v lastnej hiši tla; žalostno mora zagovarjati njih moniteur, tetka „Istra“ italijansko zlogospodarstvo proti zatožbam, katere prinašajo v najnovjši čas baš italijanske novine in z veseljem se mora priznati, da se je združil oddelek italijanske stranke s slovanstvo večino v Istri. Mir bode kmalu v deželi, kadar se oslabé posamični pačitelji paragrafov v Poreči, Piranu, Kopru in Pazinu in ko se ustanovi v Istri zdravo meščanstvo, ki se bode s preprostimi kmetiskim ljudstvom dobro umelo. Sè šušmarsko „Pro Patrio“ so upali pridobiti tudi v Istri ljudstvo za veliko idejo, a pozabili so, da mej tem ko se pleše, napravlja veselice, da bi se izmotal denar za društvo „Pro Patrio“, ubogo ljudstvo trpi glad kakor na Furlanskem, kjer država podpira trpeče ljudstvo, a na drugi strani se iztika denar, da se odpirajo v slovenske Podgori italijanske šole.

Iz Dornberga se nam piše: Due 6. t. m. napravi tukajšnje sadjarsko in vinarsko društvo vinski razstavo. Želi se mnogo udeležencev, zato je vabi uljudno vse prijatelje kmetijskega posebno pa vinarskega napredka.

Vabilo k šolski veselici, katero napravi trirazredna ljudska šola v Dolini 6. maja t. l. ob 5. uri popoldne v občinski dvorani. Čisti dohodek je namenjen v nakup šolske zastave. — Za mnogobrojno udeležbo in blagovoljne doneske se toplo preporeča: Učiteljstvo trirazredne ljudske šole.

Prvi maj se je v Trstu jako slabo izkazal. Imeli smo uže nekoliko lepih dni ali zloglasni april je dokazal svojo moč baš na dan, kateri uže tradicionalno zaznamuje konec nestalne dobe in nastop krasnih, toplih dni. Letos pa nam je 1. maj v tem zmislu izostal. Nebo se je bilo uže na vse zgodaj pooblačilo in zato je bilo one navadne živahnosti ob 5. uri zjutraj v „Boschetto“. Ljudstva je bilo sicer mnogo ali vender ni bilo videti oseb iz oddelčnih krogov. Znamenito je, da propada liki „korzo“ tudi jutranja ljudska zabava v mestnem gozdič. Časi se prominajo!

Vremensko proročanje. Matthieu de la Drôme proročuje za mesec maj tole vreme: dne 1. in 2. zjutraj mrzlo; mirno;

isto tudi o zadnjem kraji lune od 2. do 11. t. m. Toplota pada v zadnjem času te dobe. — Mrz v Savoji, Švici in severnej Italiji. Poplavi ob obalah morskoga rokava in oceana od 3. do 4. in od 9. do 10. Morja sploh mirna. Mrz na Angležkem in na obrežji severnega morja.

Promenljiva toplota o mlaji od 11. do 18. Primerno mrzlo od 11. do 13. Suho v Švici, na Tirolskem, v severnej Italiji ter sploh na južnej in vzhodnej strani planin. Mrzlo na angleških otokih. Lepo vreme v sredozemskem zalivu; morja mirna.

Lepa doba o prvem kraji lune od 18. do 25. Začenja vročina.

Poplavi ob obrežjih morskoga rokava in oceana. Nevihte. Zjutraj mrzlo v goratih deželah; še vedno vlažno ob oceanskih obalah. Vetriči na sredozemskem morji. Ocean miren in mirna tudi notranja morja.

Lepo vreme o ščipu od 25. t. m. do 1. junija. Vročina ni velika.

Nevihte o tej dobi v goratih krajih. Bati se je toče na Francozskem. Hude nevihte na Sardinskem in Korziškem otoku, v srednji in južnej Italiji. Sredozemsko morje nemirno okolo 28. Veter na zapadneji Francozkeji.

Mesečni značaj: razmerno mrzlo od 1. do 15; lepo vreme od 15. do 31. Rastline zaostale.

Občni zbor vinarskega društva bode dne 10. maja t. l. v Tomaji ob 3½ uri popoldne. Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Volitev predsednika. 3. Volitev odbornikov. 4. Volitev 3 pregledovalcev računov. 5. Določitev o društvenih napravah. 6. Posamični predlogi.

Ker ima v tem obnem zboru društvo odločiti o važnih društvenih zadevah, nadeja se odbor, da se udeleže vsi društveniki brez izjeme zborovanja.

V zmislu §. 21 društvenih pravil, izstopiti bi morali letos le 3 odborniki po določbi žreba; a ker sta se č. gg. Golmajer in Klobovs odpovedala odborništvu, treba je v novo odbor voliti.

Lani je občni zbor odločil, da priredi društvo razstavo vin. Pri obnem zboru navzoč je bil tudi poprejšnji gosp. vodja kmetijske šole v Gorici, objubil je poskrbeti vse potrebno. Ker se je pa gosp. Kramar konec pret. leta preselil iz Gorice, in ker je letos enaka razstava v Trstu, poslal je odbor vina nekaterih društvenikov v tržaško razstavo.

ODBOR.

Ljudsko šolstvo na Goriškem. Leto 1886/7 je bilo na Goriškem 209 javnih ljudskih šol, in sicer: 103 enorazrednic (14 italijanskih, 89 slovenskih), 37 dvorazrednic (18 italijanskih, 19 slov.), 11 trirazrednic (9 ital., 2 slov.), 12 štirirazrednic (6 ital., 5 slov.), 4 petrazrednice (3 ital. in 1 ital.-slov.-nemška), 2 šestrazrednici (1 ital.-slov.-nemška), 41 šol za silo (3 ital., 38 slovenskih).

Teh je bilo v tolminskem okraji 41, v goriški okolici 68, v sežanskem okraji 35, v gradiščanskem okraji 58 in v mestu Gorice 7.

Vrh omenjenih je bilo še zasebnih šol: 3 nemške, 8 italijanskih in 1 slov.-209 javnih ljudskih šol je štelo 329 razr.

Vse mladine 6—14 leta dolžne v šolo hoditi je bilo 35.286, od katere je hodilo v šolo 30.109. Brez nauka ostalo je zatorej 4177 otrok, med katerimi je bilo: 811 bolehnih, 1689 čez uro daleč od šole, 952 nezavrtih in 287 takih, ki se jih zavoljo tesnih sob ni moglo sprejeti v šolo. Torej je bilo 2928 otrok, ki ni hodilo v šolo radi nemarnosti.

Od 29.752 otrok, ki so hodili v domače ljudske šole, je hodilo: 1. leto 4995, 2.: 4834, 3.: 4672, 4.: 4814, 5.: 3962, 6.: 3345, 7.: 2233 in 8. leto 1397. Razvidno je zatorej, da od 5. šol. leta počenjajo otroci močno šolo popuščati in da 8. leto še polovica otrok ne hodi v šolo; bodisi, da pričnejo prekasno hoditi v šolo, bodisi, da je več šol, ki ne obstojé še 8 let.

Povprek je hodilo 85% otrok v šolo in sicer na Tolminskem 71%, v okolici goriški 87%, na Krasu 95%, v Furlaniji 88%, in v Gorici 78%. Da stoji tolminski okraj na zadnji stopinji, je več uzrokov — 1. je ta okraj zelo obsežen, meri 181¼ milj. skorej ⅓ cele dežele; 2. je več selišč oddaljenih od vsake šole, katere se ne da skupiti, da bi bilo zadostno število otrok za eno šolo; 3. presele se cele družine za čredo na planine, kjer imajo v letu po 2 ali 3 bivališča, ter le po zimi bivajo po dolinah.

Učiteljskega osebja je bilo: 205 učiteljev z 41 duhovniki kot ponočnimi učitelji, 106 učiteljic in 54 učiteljic za ročna dela.

„Assicurazioni Generali“. Vtorek dne 1. maja popoldne imel je ta zavod svoj redni glavni zbor, v katerem se je predložila bilanca delničarjem v potrditev. Dasi je bilo lansko leto vsem enakim ustanovitvam več ali manj neugodno, konečni rezultat tega zavoda, akoravno malo manjši od lanskega leta, vender se lahko imenuje ugoden in dokazuje, na kako trdnej podlagi stoji ustanovitev.

Iz računa se razvidi, kako živahno je razvijanje vseh oddelkov, posebno pa, kar se tiče oddelka „življenja“ opazujemo neprestano množenje, ki je doseglo v lanskem letu znatni znesek gld. 16,907.285, da iznaša 105,782.853 gld. znesek zavarovanih glavnic.

Zemljišča, na katerih je zajamčen zavod, se računajo zdaj uže na gld. 36,120.170.53; ta znesek govori dovolj jasno, da ustanovitev je na dobrem temelji. Izplačalo se je leta 1887. gld. 10,099.647 škode.

Čeravno so bila zavarovanja proti požaru leta 1887. neugodna in tudi oddelek „prevažanja“ je bil le srednjega uspeha, vender je bilo čistega dohodka gld. 705.683.06, od katerih se gld. 530.000 ali po 106 gld. v zlatu enako po napoleonov 13 in ¼ razdeli med delničarje dne 5. t. m.

Od 31. decembra 1887. do 16. aprila obstoj vrednostij predstavlja pomnoženje kurzov za preko 330 tisoč gld.

Namesto umrlega Vucetića bil je imenovan baron Otto de Bruck.

Skrivnostni slučaj. Tukajšnji trgovec Deminator Martinazzi, stanujoč v ulici degli Artisti broj 7 se je odpeljal dne 18. aprila zvečer na Dunaj kupovat blaga. Imel je pri sebi preko 4000 gld. denarja. Od te dobe je izginol. Tržaška in dunajska policija ste se trudili, da kaj poizvesti o njegovej usodi, ali do denes niste imeli niti najmanjšega uspeha. Sumnja se, da je trgovec ponesrečil ali pa je žrtev hudodelcev.

Nastopki pijanosti. Težak S. je pomagal razkladati les raz parnik, ki je dospel iz Milj. Imel je pa preveč žganja v glavi ter se zvrnil v morje. Pomoč je bila blizu in posrečilo se je izveči težaka čilega na kopno. Napil se je pa toliko slane vode, da mu je špirit povse izginol iz možgan.

Zbolel je v novej cerkvi sv. Antona v ponedeljek 30. aprila 36letni težak Dragotin Mahnič ter se zgrudil na tla. Pobil se je težko na glavi in obležal nezavesten. Odpeljali so ga na lastno stanovanje v ulico Romagna št. 18.

Nagla smrt. 78letno zasebnico Terezo Lak je zadela kap v nedeljo 29. aprila zvečer v ulici Capitelli. Prenesli so starko takoj v bližnjo lekarno Seravalle, toda lečnik se je prepričal, da je uže mrtva. Pri njej se je našla tobačnica in 48 kr. denarja.

Poskušeno samoubojstvo. V soboto 28. aprila ob 6. uri zvečer si je hotela zaudati 19letna omožena Frančiška Kometer, stanujoča v Škorkolji h. št. 240. Domačini so o pravem času poklicali zdravnika, ki je nesrečnico rešil smrti. Nagib poskušnemu samoubojstvu so bile baje da neiznosne rodbinske razmere.

Policijsko. 17letna služabnica Rozalija S. iz Tolmina je ukradla svojej gospodnji T., stanujoči v ulici sv. Frančiška, srebrno uro, vredno 30 gld. Nezvesto deklico so zaprli, akoprav taji. — Dva težaka sta se sprla na malem trgu. Ivan B. je ranil z lopato svojega nasprotnika in ga podrl na tla. Vročekrvneža so zaprli. — Neznana tat je ukradel na ribjem trgu mesarici Viktoriji F. listnico s 21 gl. iz žepa. Okradena je sicer tatú opazila, ali niso ga mogli dohiteti.

Maffejeva smrtna obsodba se je izvršila v petek 4. t. m. ob 6. uri zjutraj. Naši čitatelji se spominajo izvestno strahnega hudodelstva, katerega nesrečna žrtev je bil obče spoštovani Henrik Mozetič. Viktorja Maffeja je obsodilo porotno sodišče tržaško na smrt na vislicah in njega zaveznico Marijo Ribos na 16-letni zapor. Maffejev branitelj je vložil ničevno pritožbo proti obsodbi, katero pa je najvišje sodišče zavrglo; poslal je zatem, kakor smo poročali, prošnjo za pomiloščenje Maffejevo Nj. Veličanstvu, ali tudi ta je bila odbita. Mati nesrečnega se je napotila osebno na Dunaj, da izprosi milosti svojemu sinu, a ni bila uslišana, kajti javno mnenje je zahtevalo smrtno kazni nečloveškemu zločincu. V sredo 2. t. m. ob 11. uri zvečer je dospelo brzojavno potrdilo izrečene kazni in v četrtek 3. t. m. ob 10. uri zjutraj se je podala posebna komisija tržaškega sodišča k obsojencu, priobčiti mu konečno obsodbo. Maffej je v prvem hipu oslabil, toda zavedel se je takoj ter poslušal mirno potrditev

užasne obsodbe. Priobčilo se mu je, da mu dovoli zakon zahtevati jedila in pijače ter da more sprejemati svoje sorodnike. Zahteval je tobaka in vina in ustreglo se mu je. Popoldne sta ga obiskala oče in brat in svidenje je bilo tako ganljivo, da so pričujoči sodnijski uradniki morali odstraniti obiskovalca. Maffej je ostal vse popoldne zamišljen; obiskal ga je branitelj dvakrat. Proti večeru je prišla mati, da vidi zadnjikrat svojega izgubljenega sina. — Vso noč je bil pri obsojencu duhovnik, kateremu je izrekel Maffeji svoje obžalovanje o neopisnej žalosti, ki jo je prouzročil Mozetičevj rodbini in lastnim sorodnikom. Bil je na nogah do 1½ ure po polnoči, zatem je legel in mirno spal do 2½. Ob 4½ je prosil, naj se mu dovoli iti v cerkev. Slušal je sv. mašo čitajoč iz molitvene knjige in sprejel sv. obhajilo. Po končanej službi božji so ga odvedli v zapor, kjer ga je obiskal krvnik Seyfried, ki je bil poklican z Dunaja. Odvzel mu je ovrtnik ter mu zvezal roki. Maffej je bil popolno udan v svojo usodo in skoraj ni vedel, kaj se godi ž njim.

Mej tem se je zbralo na dvorišči kriminalnega zapora okolo 60 oseb, katerim je bil dovoljen ustop, da so bile pričujoče o izvršitvi obsodbe. Ustopila je nekoliko trenutkov pred 6 uro sodnijska komisija in sicer predsednik svetnik Sciolis, svetnika Mrak in Huber, državnega odvetnika namestnik Defacis, zapisnikar Martinelli ter zdravniki dr. Seunig, Xydias in Ciatto. Vislice je obdajalo pol kompanije vojakov, pol kompanije je ostalo pred vrati. Točno ob 6. uri so privedli Maffeja. Spremljevala sta ga jetniški duhovnik Don Josip Budin in načelnik ječe, pred njim krvnik Seyfried in stražniki. Maffej je bil miren in čeprav sta ga spremljevalca podpirala, korakal je neomahljivo.

Stoječ pod vislicami se Maffej ozre po občinstvu, kakor da bi iskal znancev ali v istem trenutku sta ga dvignola krvnikova pomagata in v hipu je bil žalostni prizor končan. Po preteklih 10 minutah je preiskal dr. Sevnig viseče truplo ter potrdil, da srce še bije. Po 11 minutah so zdravniki izjavili, da je mrtev. Ostal je na vislicah edno uro in istega dne zvečer se je truplo odpeljalo na pokopališče.

Zaveznica nesrečnega Maffeja je prosila, da se jej dovoli še enkrat videti svojega ljubimca, ko se jej je objavilo, da je bilo vse prizadevanje za pomiloščenje zaman. Sodišče te prošnje ni moglo uslišati. Stražni utis, kateri je izvestno napravila usoda njenega soobtoženca, bode uplival na pokvarjeno svest izgubljene ženske in ako se po prestanej dolgoletnej kazni zopet povrne mej svet, bode prepričana, da sreča tega sveta ni v bogatstvu, temveč v pričnosti, ponižnosti, zmernosti, delavnosti in — v čistej svesti!

RAZNE VESTI.

Velikodušna oporoka. V preteklem tednu je umrl v Lovrani feldmaršal-lajtenant Schmelzer ter zapustil v svojej oporoki lovranskej občini 45.000 gld. v svrhu, da se plačuje z obrestimi te glavnice poseben zdravnik za uboge ter se podpirajo bolni in oslabei domačini. Lep čin!

Sedem delalcev se je zadušilo v Forliji. Snažili so kanal in na enkrat je nastalo toliko zadušnega plina, da so trije obležali takoj mrtvi. Ostali so jim hiteli na pomoč ali šli so v smrt.

Globoka starost. V Novem Jersey je umrla v preteklem meseci zamorka Sylvia Dubois, stara 122 let. Bila je jako močna in slovela je zaradi svoje spretnosti v pretepih. Najmlajša njena hči je stara 80 let in je tako krepka, kakor jej je bila mati. Ostali otroci so vsi pomrli.

Književnost.

Josipa Stritarja zbranih spisov je izšel 44. snopič. Vsebinska: Nadaljevanje poprejšnjega. — I. Jurčič.

„Ljubljanski Zvon“. Vsebinska 5. zvezka: 1. Gorazd: „Stara pravda“. Venec balad. IV. — 2. Fr. Gestrin: „List iz dnevnika“. Pesem. — 3. Josip Starč: „Vanda“. Povest. (Dalje). — 4. L.—j.: „Moj grob“. Pesem. — 5. Ivan Vrhovec: „Iz domače zgodovine“. III. Vojaška nastanitve. — 6. A. Planinec: „Drvar“. Slika iz mestnega življenja. — 7. A. Fekonja: „Vila Slovinska“. (Konec). — 8. J. Navratil: „Belokranjsko kolo“. — 9. Književna poročila: V. Oblak: VI. Istorija literature ruskoj, napisav Omeljan Ogonovskij. Čast. I. Lvov 1887. (E. Ogonovski. Zgodovina

maloruske književnosti), mal. 8°, XVI + 426. — 10. Fr. Levec: Priloge k Preširnovemu životopisu. II, III. in IV. — 11. Fr. Levec: Dr. Valentin Zarnik. — 12. Listek.

„Slovenski Pravitnik“ prinaša v 5. št. vsebino: 1. Dr. Valentin Zarnik. — 2. O novem ustnem skrajšanem postopku. (Dolge in konec). — 3. Vsebinska zapuščinska prisojila. — 4. Pravniški razgovori V. — Pravosodje: Cistercijski redovni duhovniki nimajo pravice oporočati. — 6. Drobne vesti.

„Učiteljski Tovariš“. List za šolo in dom, objavlja v 9. št. nastopno vsebino: 1. Otroška individualnost. — 2. Knjiga Slovenska. — 3. Slike iz narodne vzgoje. 4. Črtice iz botanične zgodovine. — 5. Opis šolske občine Blagovica. — 6. Učila. — 7. Dopisi.

„Vrtec“. Časopis s podobami za slovensko mladino, prinaša v 5. št. nastopno vsebino: 1. Kolednica. — 2. Prva šola. — 3. Starec in mladeneč. — 4. Katrica v spomladi. — 5. S planine. — 6. Kdo je naučil ptičice peti? — 7. Mula in muha. 8. Otročji glasi v majniku. — 9. Prirodopisno-natoroznansko polje. — 10. Listek in cvetje.

V „katoliške bukvarni“ v Ljubljani (stolni trg 6) so na prodaj nastopne knjige: Dušna pomoč za bolnike; na svetlo dal Janez Zupančič, v Ljubljani 1887. V usnje vezana stane gld. 1.25.

Duša popolna, na svetlo dal Janez Zupančič, v Ljubljani 1887. v usnje vezana gld. 1.25.

Kračanski nauk za prvence, sestavil Simom Zupan, v Ljubljani 1888. Trdo vezan 16 novč.

Molitev, velik pripomoček k zveličanju. V Ljubljani 1888. Pravilčno v platno vezana 50 novč.

Spomini na obhajilo; po 100 podobice od 80 novč. do gld. 6.50. Zelo primerne za spomin na prvo sv. obhajilo.

Tržno poročilo.

(Cene se razume kakor se prodaja na debelo blago za gotov denar).

Cena od for. do for.	
Kava Moca	100 K. 124.— 126.—
Rio biser jako fina	103.— 105.—
Java	106.— 108.—
Santos fina	90.— 92.—
„ srednja	85.— 87.—
Guatemala	98.— 100.—
Portorico	112.— 114.—
San Jago de Cuba	128.— 130.—
Ceylon plant. fina	123.— 125.—
Java Malang. zelena	93.— 94.—
Campinas	— — —
Rio oprana	104.— 106.—
„ fina	91.— 92.—
„ srednja	85.— 87.—
Cassia-ligna v zabojih	28.— 29.—
Macisov cvet	400.— 420.—
Ingber Bengal	21.— 23.—
Papir Singapore	98.— 99.—
Penang	74.— 75.—
Batavia	88.— 89.—
Piment Jamaika	29.— 30.—
Petrolej ruski v sodih	100 K. 7.25 — —
„ v zabojih	8.25 — —
Ulje bombažno amerik.	38.— — —
„ Lece jedilno j.f. gar.	40.— 41.—
„ dalmat. s certifikat.	44.— 45.—
„ namizno M.S.A. j.f. gar.	59.— 61.—
Aix Vierge	69.— 71.—
„ fino	66.— 68.—
Ročiči puljski	5.50 5.75
„ dalmat. s cert.	7.— 7.25
Smoke puljske v sodih	12.50 13.—
„ v venci	4.25 4.75
Limon Mesina	zaboj — —
Pomerance sicilijanske	— — —
Mandli Bari I.a	100 K. 72.— 73.—
„ dalm. I.a, s cert.	75.— 76.—
Pignoli	74.— 76.—
„ Bli italij. najfinejši	19.50 20.50
„ srednji	17.50 18.50
„ Rangoon extra	14.25 — —
„ I.a	12.50 — —
„ II.a	11.50 — —
Sultanine dobre vrste	33.— 35.—
„ Suho grozdje (opaša)	26.— 27.—
Cibebo	15.— 16.—
Slaniki Yarmouth I.a	sod — —
Polenovke srednje velikosti	35.— 36.—
„ velike	32.— 33.—
Sladkor centrifug. v vrečah	100 K. 33.50 33.75
„ s certifik.	14.75 15.—
Fazol Coks	12.— 12.25
Mandoloni	12.50 12.75
temnorudeči	11.75 12.—
bohinjski	— — —
kanarček	10.— 10.25
beli, veliki	— — —
zeleni, dolgi	11.25 11.50
„ okrogli	10.75 11.—
mešani, štajerski	10.50 10.75
Maslo	60.— 60.—
Seno konjsko	3.31 3.75
„ volovsko	3.93 4.64
Slama	2.94 3.57
Les, tramki kub. č.	— 28.— 34.—
Ugljivlje	2.70 2.80

Dunajska bors.

dne 4. maja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	— gld. 79 15
„ v srebru	80.55
Zlata renta	110.25
5% avstrijska renta	93.85

Delnice narodne banke	872.—
Kreditne delnice	278.80
London 10 lir sterlin	126.80
Francoski napoleondori	10.62
C. kr. cekini	5.95
Nemške marke	62.17 1/2

„Slovanski Svet.“

polumesečnik, obsežajoč po 16 velikih stranih, razpravlja kulturna in politična vprašanja slovanska, opisuje važne dogodke iz vseh slovanskih krajev, naznanja važnejša slovanska književna dela in prave slovanske časopise ter objavlja tudi boljše leposlovna dela slovanskih pisateljev v slovenskem prevodu. Sotrudniki so listu oddali Slovani iz raznih delov slovanske zemlje. Cena je nenavadno nizka.

Naročnina znaša:

za celo leto	3 gld. — kr.
za pol leta	1 gld. 50 kr.
za četrt leta	75 kr.

Za ljubljanske naročnike in dijake pa celoletno 2 gld. 80 kr., pololetno 1 gld. 40 kr. in četrletno 70 kr.

Naročnina se pošilja po nakaznicah upravnistvu „Narodne tiskarne“ v Ljubljani.

Isto upravnistvo utegne postreči še z vsemi številskami, ki so doslej izšle.

Uredništvo in upravnistvo Slovanskega Sveta.

Razpis natečaja

za podpore, koje se imajo razdeliti leta 1888. iz nedotakljive glavnice „ustanove patrijotičnega tržaškega društva za podporo ranjenih v vojski, ki spadajo pod Trst, Primorsko in Dalmacijo“.

Po propisih društvenih pravil razpisuje upraviteljstvo natečaj za podpore, ki se imajo razdeliti leta 1888. iz nedotakljive glavnice navedene ustanove v vojski ranjenim vojakom, ki spadajo pod Trst, Primorsko ter Dalmacijo, oziroma rodbinam takšnih vojakov, ki so padli v vojski.

Pozivajo se zatorej vsi, kateri imajo uzrokov prositi te podpore, naj pošljejo svoje prošnje županu tržaškemu kakor predsedniku upraviteljstva najpozneje v teku celega meseca maja t. l.

Dokazati je treba:

1. Da spada prositelj pod občino katerekoli imenovanih dežel s priloženo domovnico ali domovinskim listom.

2. Da je služil v stalnej vojski ali v mornarici (ob enem se ima navesti čin ali šaržo, katero je v vojski imel) in da je bil v vojski leta 1866. ali kasneje, da je bil o tej priliki tako ranjen, da si ne more zaslužiti potrebnega živeža, kar mora dokazati z avtentičnim vojaškim pismom, z invalidnim spričevalom in vojaškim odpustnim listom, iz katerih je razvidno, da je bil res ranjen in podrobnosti o dobljeni rani.

3. Denašnje razmere; materijalno stanje, število članov rodbine, za katere ima skrbeti in to sè zdravniškim spričevalom, ki potrjuje slabo fizično stanje prosilca po dobljeni rani, nadalje spričevalo siromaštva in izvadek iz matice.

4. Rodbine v vojski poginoli vojakov, ali takšnih, ki so umrli vsled v vojski zadobljenih ran, morajo dokazati razvrednotenost njih še gmočno škodo, ki jim je nastala vsled smrti istih, ob enem svoje materijalno stanje, in število udov rodbine. Zahteva se v tem slučaju mrtvaški list od vojaške oblasti, ki potrjuje resnico, da je ravniki umrli po dobljeni rani, dalje spričevalo siromaštva, izvadek iz matice in kar se tiče vdov, morajo dodatno župnijsko spričevalo, da je prositeljka res vdova.

Prošnje in spričevala občinskih uradov morajo biti podpisana ali potrjena po dotičnej političnej oblasti ter so proste kolkov.

Po ustanovnih določbah ne morejo prositi podpore tisti, ki so bili v vojski ranjeni pred letom 1866.

Ta poziv se razglša v tržaških in dalmatinskih listih.

V Trstu, 1. aprila 1888.

UPRAVITELJSTVO

ustanove „tržaškega patrijotičnega podpornega društva“ (Unione patriottica triestina di soccorso).

Župan-predsednik:

Dr. RIKARD BAZZONI.

Odpor:

Karol vitez Stalitz - Valrisano.

Emil grof Alberti-Poja — Edvard Drago-

Proti hemoroidam!

Kdor hoče čuvati svoje zdravje naj rabi,

PRAVE MENIŠKE KROGLJICE (Pílole dei Frati.)

kri čistote ni proti hemoroidam

koje izdeluje P. Fonda.

farmacista v Piranu.

Prepotrebne za vsakega, kateri trpi na hemoroidah, zabasanju, breztečnosti, glavobolji, ter sploh veliko sedi, one čistijo kri in dober uspeh potrjujejo zasebna in zdravniška spričevala, koja so priložena z podukom za porabo vsake škatlice v slovanskem, nemškem in italijanskem jeziku.

Prodajajo se po 20 novč. škatlica v vseh lekarnah Trsta, Reke, kakor tudi Istre, Dalmacije, Goriškega in Trenta. 47—54

Marjiceljske želodečne kapljice.

izvrstno delujoče zdravilo pri vseh boleznih na želodec. Neprecenljivo dobro je posebno vpliv njihov pri notčnosti, slabosti želodeca, ako z grla smrdi, napenjanju, kislem pehanju, keliki, želodečnem kataru, gorečici (razvici) pri preobilnej produkciji sline, rumenici bluvanju in gnusju glavobolu, ako boli iz želodeca) krč v želodec, zabasanju, preobilnosti jedi in pijač v želodec, proti glistam, boleznim na vranici in jetrih in tudi proti zlati žili ali himoroidam. Cena steklenice je z nakazom vred samo 35 novč. Glavni zalag ima lekarničar „k angelju varhu“ 53—53

Dr. Brady Kremser, Morava

V Trstu jih pa dobiti pri lekarničarju Bialetoletto all'orso nero in Seravallu blizu starega sv. Antona

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 sold do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9—12 ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10—11. ure zjutraj. Obresti na knjižice 3%

Plačuje vsak dan od 9—12. ure opoldne. Zneske od 50 gld. precej, od 50—100 je treba 1 dan odpovedati, 100—1000 3 dni in čez 1000 pa 5 dni poprej.

Ekomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 3 1/2%

Posejajo na državne papirje avstro-ogrške do 1000 gld. po 5%

Daje denar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru. 4 1/2%

TRST, 1. oktobra 1887. 2—24

Tovarno skladišče blaga iz ovčje volne.

A. SAMEK & Co.

Brno (Brünn), Bahring 16., (poleg vrta „Grand Hôtel“.

Ugodne naročbe najnovejšega in najboljšega modernega blaga za gospe, gospode in deco, toliko za zasebnike, kolikor za krojače.

Uzorki na zahtevanje.

Ozdravljenje pljučnih bolezni

Tuberkuloze, (sušice, jetiko), nahuhe, zaprte sapo, kroničnega bronhijalnega katara itd po plinovi

EXHALACIJI

(po rektalnej injekciji).

Najnevarnejši, skoraj nedosegljivi ideal zdravnikov je z ovim postopanjem popolnoma dosežen! Ob osupljivih, nepogrešljivih govorih najjasnejše sledeča pisma slavnih profesorjev, koja navedemo v kratkem, toda kolikor mogoče z lastnimi besedami, in koja so bila tudi potrjena po zdravniških listih tu- in inozemstva:

Prof. dr. Berecon. Po tridnevnej plinovej exhalaciji po rektalnej injekciji, izdatno pojevanje kašlja in izvrčka, potem popolno prenehanje, — mrzlica, pot in hripavostje posve izginola. — Truplo se redi vsaki teden za 1/2 — 1 K. Ravno tako brzo ozdravljenje tudi pri starej, celó pri miliarnej tuberkulozi. — Bolnik se ozdravi ter more tudi najtežju posel zo pet opravljati. —

Prof. Dr. Cornil in prof. Vernenil. Pri nahuhi se more pol ure po plinovej exhalaciji laglje sopsti. — Ako se exhalacija pravilno rabi, se nahuha ne povrne več.

Prof. Dr. Dujardin Beaumetz: Kronični bronhijalni katarh je bil popolno ozdravljen.

Prof. Fräntzel in dr. Statz: Mrzlica, potkašelj se izgubo; nastane velka lakota. — Bolnik se zredi do 5 klg.

Dr. M. Laughlin, je vporabil plinovo exhalacijo pri 30. bolnikih, koji so bili uže v najzadnjem stanju tuberkuloze in vsi so popolnoma ozdraveli.

Vsaki dan pa se množje zdravniška boroča o srečnim ozdravljenju, ter je razun navedenih spričeval še mnogo drugih od slavnih profesorjev. — Imamo mnogo spričeval ozdravelih. C. kr. izklj. priv. stroj za plinovo exhalacijo (Rectal-Injector) se doiva z vsemi pripravami za pripravljenje plina in z vporabo za zdravnike, ter ga more rabiati tudi vsak bolnik sam ter stane gld. 8 — z merilnim strojem za plin 10 gl. — proti gotovem novcu ali provzetju. Dobi se pri 1—50

Dr. KARLU ALTMANN, Wien VII., Mariahilferstasse N. 80/A

PRI JULIJU GRIMMU

dežnikar, Barriera Vecchia 18

je zelo bogata zaloga dežnikov za gospe in gospode za jako nizke cene. — Dežniki iz bombaža od 80 novč. naprej. Dežniki iz volne in satina od f. 1.40. naprej. Dežniki židani od f. 2.50. naprej.

Sprejemajo se vsakovrstni popravki za jako nizke cene. 41—104

Takoj delujoče.

Uspeh zajamčen.

Neizogiblivo!

Vsak dobi svoto nazaj, pri katerem bi moj sigurno delujoči

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradorast)

breuzpešen ostal. Tako tudi sigurno deluje proti plešivosti, izpadanju lasih, maholjicam in osedenji. Vs eh večkratnim trenjem zajamčen. Originalne steklenice po gld. 1.50. Steklenice za poskus po gld. 1 — prodaje

J. Grolich v Brnu,

v TRSTU pa samo A. Praxmarer in P. Prendini — v LJUBLJANI Edv. Mohr — v GORICI lekarničarja Cristofoletti in Pontoni, A. Hermanek, drogar — na REKI J. Gmeiner, lekar — v CELJU Pejša — v MARIBORU J. Martinz — v GRADCU K. Roth, Murplatz 1

Tam se tudi dobi Eau de Hébe, iztočno sredstvo lepote, katero izdrži svežost in belost kože.

NI SLEPARIJA!

Želodečne bolezni ozdravi brzo in posvema

JERUZALEMSKI BALZAM

edina in nedosegljiva želodečna pijača. Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lahko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izleškov itd., katere se običajno kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič drugega nego škodljiva smes. Edini jeruzalemski balzam si je zagotovil valed svoje priproste sestave, odločno oživljuje in želodečno živce hitro krepečalne moči pravice prednosti nad vsemi v tej stroki znanimi zdravili, kar dokazuje tudi se vsakim dnevom več prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kineske rebarbare, katere korenike je poznana zaradi njegove ugodne uplive na prebavljanje in čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodec odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neješčnosti, zabasanju, mrzdljivi sapi, gnusju, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakei bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane 30 novčev. 1—15

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni Marka Ravastini in G. B. Rovis, na Reki v lekarni al Redontore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Palisca. 11—25

Assicurazioni generali.

v Trstu

(društvo, ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje stekla — zavarovanje proti toči — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavica in reserva dne 31. decembra 1884. f. 31,490.875-83

Premije za poterjati v naslednjih letih f. 21,006.641-33

Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1884. f. 83,174.457-98

Plačana povračila:

a) v letu 1884. f. 8,637.596-13

b) od začetka društva do 31. decembra 1884. f. 178,423.333-51

Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodovanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobijo v Trstu u uradu društva: Via della Stazione v lastne palači. 8-24

Ustanovljeno 1747.

C. kr. dvorni zvonar

Albert Samassa

fabrikant strojev i gasilnega orodja v Ljubljani.

Ubrani zvonovi z upravo.

Vse vrste gasilnice, izvrstne sestave za občine, za gasilna društva v mestih in na kmetih. Hidrofori, vojvi za vodo, izvrstne škropilnice, kakor drugo orodje in pripomočki zoper požare. 12-1

Cerkvene svečnice in druge priprave iz bronze. — Sesalke in orodje za vodovode.

Sesalke za vodnjake, za vinske i pivne sode in kadi, za drozganje, gnojnice, podzemeljske namene, ročna in strojna dela. Dalje: kovinsko blago, cevi iz litega i kovanege železa s priteklino, mehovi iz konopnine in gumija itd. po najnižjih cenah. Občine in gasilna društva plačujejo lahko na obroke. 20 svetinj.

NULLUM PEPSINUM,

nisi pepsinum Arpii.

To izvrstno granko želočno zdravilo je pod stalnim nadzorstvom društva strokovnjakov kemikov in pod posebno kontrolo slovečega zdravnika dr. Hagerja. Pokazalo se je kot izvestno najboljšje sredstvo za slab želodec, toliko kar se tiče vkuza, kolikor siljajnega uspeha ter je v tem obziru pripoznano od vseh zdravniških krogov v Nemčiji.

Uspeh tega zdravila je tolik, da se more zvati najboljšje sredstvo proti pomorski bolezni, tudi proti trebuholu in prehlajanju želočevem. Ako se pije vsak dan pred obedom kozareček te pijače z vodo, hitro se občuti dobrotoren upliv. Za otroke zadostuje manj, primerno starosti. 1-10

Zaloga v Trstu pri S. ASCOLI. Via Nuova št. 15, I p.

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenih potrebščin najnovejše oblike namreč: —12-5

Monstrane, kelihov, ciborijev, svetilnic, svečnikov, itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njem stara cerkvena priprava v ognju pozlati, posrebrati in popravi.

Na blagovoljna vprašanja bode radovoljno odgovarjal.

Pošilja vsako blago dobro shranjeno in poštne prosto.

Staro orodje naj se pošilja v popraviljanje nefrankirano.

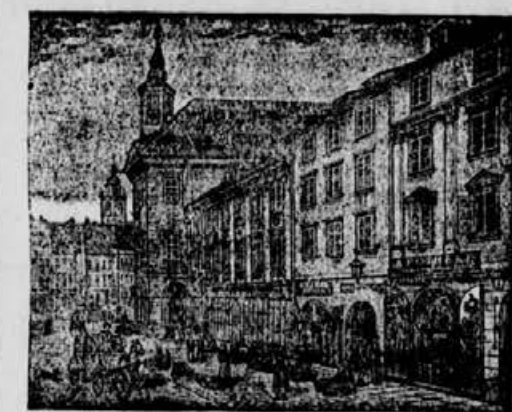
Gospodu G. Piccoli-ju, lekarju »pri Angelu« v Ljubljani.

Moj sin je trpel skozi dve leti vsled gastralgije, slabega prebavanja in želočnega krča, da ga je ta bolezen vsega shujšala in skoro uničila. Pri njem poskušal s m vsa sredstva, ki nam jih naša veda zadaše in tudi nisem pozabil najrazličnejših rudninskih vod. Toda najboljše bil je le za malo trenutkov. Slednjič si domislil, poslužiti se Vaše zelo pohvaljene esence za želodec, in vspeh je bil tako nagel in siljajen, da je m j sin porabivši samo 6 steklenic popolnoma ozdravil.

Pri takem vpehu morem Vašo esenco le najgorkje priporočati vsem trpečim vsled slabe prebave, zlate žile itd., ter Vas tudi pooblastim, da to spričevalo moje hvaležnosti kot v resnici zaslužen pohvalo tudi razglasite. V Trstu, 1887.

Dr. Leon Levi.

Lekarna Trnkóczy, zraven rotovža v Ljubljani

na velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljše in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prišli pi-menih zahval o naših izbornih skušenih domačih zdravilih. Lekarna Trnkóczy-jevih firm so: Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Gradci (na Stajerskem) ena pa v Ljubljani. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da

spoda navedena zdravila s prvo pošto dobi, da nas v tako le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice

za želodec, katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper mankanje sile pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, kolike, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodcu, bitje arca, zaba-sanje, gliaše, bolezn na vraniol, na jetrih in zoper zlatožilo. Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Svarilo! Opozorjamo, da se tiste istinite MARIJACEJSKE kapljice dobivajo samo v lekarni TRNKÓCZY-ja, zraven rotovža na velikem trgu v Ljubljani.

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsne in pljučne bolečine: 1 steklenica 50 kr., 1 tucat 5 gl. Samo ta sirup za 50 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnelih udih, skaženem želodcu, jetrih in obistnih boleznih, v škatljah a 21 kr.; jeden za zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINO.

Štupa za živino.

Krave dajo mnogo dobrega mleka.

Zametek z rablilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov samo 2 gl.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo

v lekarni TRNKÓCZY-ja v Ljubljani

zraven rotovža

in vsak dan s pošto razpošiljava

1-12-12

Cvet za konje.

Najbolše mazilo za konj pomaga pri pretęgu žil, otękanju kolien, kopitnih boleznih, otrpnelosti v boku, križih, otękanju nog mehurjih na no-gah, izvijanju tęganji se sila, oprave s silo itd., s kratka ri vseh vnanih boleznih in hboch. Steklenica z rablilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 stekel z rablilnim navodom vred samo 4 gld.

TVRDKA Bernhard Ticho

Brünn, Krautmarkt 18, (v lastnej hiši)

pošilja proti povzetji:

Češljano sukno
za ostanek za celo možko obleko, more se prati, 6.40 met. dolgo f. 3.—

Vallano volneno sukno
dvostroke široko, za celo obleko za gospe v barvah 10 met. f. 4.—

Tkana ovčja volna
dvostroke širokosti, trpežna, cela obleka 10 met f. 6.50

Indijski Foule
volne, dvostroke širok. cela obleka, 10 met. f. 5.—

Francozki atlas iz volne
v vseh enostavnih barvah, tudi progast in kariran; najnovejše, dvostroke širok, 10 met. f. 6.50

Črni Terno
saksonski izvod, dvostroke širok, za celo obleko, 10 metrov f. 4.50

Terno velours
dvostroke širok, čista volna, v vseh modernih barvah za celo obleko 10 met f. 7.—

Progasto blago za obleke
60 ctm. široko, najnovejši vzorci, 30 met f. 2.50

Volnati ryp
v vseh barvah, 60 ctm širok, 10 metrov f. 3.80

Dreidraht (Tročičje)
najboljša vrsta, 60 ctm. široko, 10 metrov f. 2.80

Aquard blago
60 ctm. široko, najnovejši vzorci, 10 metrov f. 3.80

Francozki Voal
10 metrov, elegantna obleka, ki se daje prati, for. 3.—

Kosmanoški Kreton
10 metrov, za pranje, podpolna obleka for. 2.50

Ženske košulje
iz močnega platna sčipkami 6 komadov f. 3.25

Dom-ča platno
1 komad, 30 vatlov 1/4, for: 4.50
1 " 30 " 3/4 " 5.50

Klug-Webe
boljše n-go platna
1 komad 1/4, širok, 30 vatlov f. 6.—

Šifon
1 komad, 30 vatlov, 1. a f. 5.50, najboljše vrste f. 6.50

Kannafas
1 kom. 30 vatlov, 1. a f. 4.50
1 " 30 " rud-č " 5.20

Kannafas iz niti
1 komad, 30 vatlov lila in rudeč for. 6.—

Angl. Oksford
najboljši, jako preproščljiv, 1 komad, 30 vatlov f. 6.50

Oksford
se more prati, dobra vrsta, 1 kos 30 vatlov f. 4.50

Garnitura iz ripsa
sestoječa iz 2 posteljnih prgrinj in namiznega prta se svilnatimi čipkami for. 4.50

Garnitura iz jute
2 namizna prta in posteljno prgrinjalo s čipkami f. 3.50

Jute zastor
jurški vzorek; podpolni for. 2.30

Holandski opstanki preprog
10-12 metrov dolgi ostanek for. 3.60

Letni ogrnjč
1/4 dolg, for. 1.20

Konjska plahta
jako dobra, 190 ctm. dolga, 130 ctm. široka, f. 1.50

Košulje za gospoda, lastno delo
bele ali barvane 1 kos 1. a f. 1.80, 11. a f. 1.20

Ženske košulje
iz šifona in platna, fino pletene, 30 kom for. 2.50

Tovarno skladišče suknega blaga

Brnsko sukno
Ostanek 3.10 metrov za podpolno možko obleko f. 3.25

Ostanki Brnskega sukna
Ostanek za podpolno možko obleko 3.10 metrov dolgo for. 4.50

Brnsko moderno blago
Ostanek, 3.10 metrov dolg za podpolno možko obleko for. 5.50

Blago za površnje suknja
najfinejše vrste, za celo suknj f. 8.—

Vzorci brezplačno in franco. Kar komu ni všeč, se sprejme brez ugovora nazaj.

Nähere Auskunft: bei F. Missler, General-Schiffs-Expedient, Bremen, Bahnhof-Strasse N. 10.

FILIJALKA V TRSTU

c. kr. priv. avstr.

KREDITN. ZAVODA

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkaz 2 1/2%	30-dnevni odkaz 2%
8- " 2 1/4 "	3-mesečni " 2 1/4 "
30- " 3 " "	6- " " 2 1/2 "

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu, pripozna se nova obrestna tarifa na temelju odpovedi od 20. februarja, 20. aprila, in 20. julija.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto.
V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Reko, kakor za Zagreb, Arad, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano in Solnograd — brez stroškov.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov pri odbitku 1% provizije.

Predujmi.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti 5 1/2% letnih obrestih do 1000 gld., za večše svote po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 2. maraja 1888.

48-10

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Izdajatelj in odgovorni urednik Lovro Žvab.

Tiskarna Dolenc v Trstu.